

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

tupku *Vay Charles*

YUNUS EMRE BOZDOĞAN

Chiviyazıları YAYINEVİ

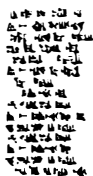
YUNUS EMRE BOZDOĞAN
"tupku" adlı eserini
Chiviyazıları Yayınevi'ne
göndermiştir. Bu eser
Chiviyazıları Yayınevi
tarafından yayımlanmıştır.
YUNUS EMRE BOZDOĞAN
"tupku" adlı eserini
Chiviyazıları Yayınevi'ne
göndermiştir. Bu eser
Chiviyazıları Yayınevi
tarafından yayımlanmıştır.

Yunus Emre Bozdoğan

1966 yılında Ankara'da doğdu. Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi Astronomi ve Uzay Bilimleri Bölümü'nde okudu ancak bitirmeden okuldan ayrıldı. Dokuz Eylül Üniversitesi Tiyatro Oyunculuk Bölümü'nden 1990 yılında mezun oldu. Devlet Tiyatroları'nda oyuncu ve yönetmen olarak halen çalışmaktadır. Aynı zamanda Anadolu Üniversitesi A.Ö.F. Felsefe Bölümü'nde de eğitimine devam etmektedir. Öykü ve makaleleri bazı dergi ve gazetelerde yayınlandı. YOL adlı derginin çıkarılmasında ve yayınlanmasında sorumlu görev aldı. Elinizdeki çalışma yayınlanan ilk öykü kitabıdır.

Tipki Ray Charles

Yunus Emre Bozdoğan

Yayinevi
Chiwiyazıları

Kitabın Adı
Tıpkı Ray Charles

Yazar
Yunus Emre Bozdoğan

Seri / Sıra No
Chiviyazıları: 409 Öykü-Deneme: 24

ISBN
978-605-5708-91-7

Sertifika No
13085

Adres
Bahariye Cad. No: 69 Kat: 3 Daire: 9
Kadıköy - İstanbul Faks: 0216 330 86 54
E-posta: bilgi@chiviyazilari.com www.chiviyazilari.com

Copyright
Chiviyazıları Yayınevi © 2014
Yunus Emre Bozdoğan © 2014

Baskı/Tarih
Birinci Basım 2014

Baskı
Ertem Basım Ltd. Şti. / Ankara
Tel: 0312 640 16 23 Faks: 0312 640 16 24

Yunus Emre Bozdoğan

T1pk1 Ray Charles

[illegible]

Yayınları
Chiwiyazıları

İçindekiler

Kangren	11
Av	13
Burun	19
Linç	23
Çift Dilli Adam	33
Dilimde Koca Bir Kangren	49
Su Üstüne Yazı	55
Temizlik	59
Bir Bütünün Parçası (Kefeki)	65
Tıpkı Ray Charles Gibi	71
 Uçar Adım Kuş Güncesi	 79
Goofus Kuşları	81
Haberci Kuşlar	87
Düğüm	89
Haulabari	91

Akbabalar	93
İsimsiz Kuşlar	97

Ölmeler 103

Tornfed Ölmeseydi	105
Dokunulmazlık - 1	111
Dokunulmazlık - 2	113
Fer	115
Tarih Atlaması	121
Dinleyin	125
İstanbul'u Artık Hiç Sevmiyorum	131

...

Adam bir antikacı dükkanına girer ve antikacıya sorar;

- Hiç bakılmamış bir aynanız var mı?

Antikacı hiç tereddüt etmeden cevap verir;

- Elimde bir tane var. Bir bakın bakalım beğenecek misiniz?

Kangren

Av

Gece karanlık basmış insanlar yavaş yavaş güvenli yuvalarına çekilmeye başlamışlardı. Karanlığın ardından geleceği belli olan korku iyice hakim olmadan, sıcak evlerine çekilmek için son işlerini büyük bir telaş ve el çabukluğuyla bitirip gözden kayboluyorlardı. Bense sokaklarda kaygılı, başıboş dolaşıyordum. Uzun süren, bu zorunlu yürüyüş sinirlerimi iyice germiştii. Bir yığın insan arasından birini seçmem ve onu kurban etmem gerekiyordu. İçimdeki gereksinim, bir eroinman ya da bir vampirin son çırpınışları gibiydi. Damarlarım uğultuyla atıyor, kan hızla dolaşıyordu beynimin dehlizlerinde. Gözüm kararmış bir haldeyken kapanmak üzere olan bir markete girdim. Son alışverişlerini yapan birkaç masum insanı takip ederken bir yandan da alışveriş yapacakmış gibi ürünlere göz atıyordum. Bu arada hoş bir kadını da çaktırmadan gözüme kestirmiş süzmeye başlamış-

tım. Ona baktıkça ağzımın suları akıyor, vücudumdaki bütün enzimler harekete geçiyor, tek çıkış noktası olarak belirledikleri yerden salyaya dönüşüyordu. Kadından bana doğru akan enerji kan dolaşımımı iki katına çıkardı. O'ysa başına geleceklerden habersiz biraz ötemde peynir reyonundaki görevliye Ezine peyniri soruyordu. Süt reyonunu enine boyuna inceledikten sonra bana epeydir bakmakta olan görevliyi farkettim. Dikkat çekmemek için görevliye küçük süt aradığımı ancak bulamadığımı, olup olmadığını sordum. Neden ille de küçük süt aradığım konusunda soru işareti bırakmamak için açıklama bile yaptım. 'Büyük alınca da açtıktan sonra hemen bozuluyor. Yarısını atmak zorunda kalıyorum.' Küçük sütün olmadığını biliyordum. Görevli 'Yok' diye cevap verdiğinde, 'Hay Allah, çok da lazımdı' ifadesiyle kadının arkasından marketten çıkacaktım. Tam kadının kasaya doğru ilerlemesini beklerken, görevli yanıma geldi ve bir koli küçük süt getirdi. 'Depoda varmış ağabey, kaç tane alacaksın' diye sordu. Dişlerimin arasından 'İki' dedim. Süt filan umurumda değildi. O kadına şiddetle ihtiyacım vardı. Tam bu sırada gözüme kestirdiğim kadın kasaya ulaşmıştı bile. Hiç vakit kaybetmeden iki adet küçük sütü alıp arkasında sıraya girdim. Kafasındaki berenin altından şelale gibi sarkan saçları uzun ve pırıl pırıldı. Yeni banyo yapmış gibi muhteşem bir koku yayıyordu. Bir an kurban olarak onu seçtiğime çok üzüldüm. Kim bilir başka şartlarda karşılaştık ondan hoşlanabilirdim de. Yarısı alınmış bir kalıp Ezine peyniri, 150 gram kadar tuzlu fıstık ve küçük ekmeklerden yalnızca bir tane almış, alacele kasaya para ödemeye çalışıyordu. Belli ki o da biran evvel kendini eve

atmak, kapıyı kilitledikten sonra derin bir oh çekmek ve bu gün de başına bir şey gelmeden eve gelebilmenin şükür dolu sevincini yaşamak istiyordu. Aldıklarından yola çıkararak yalnız yaşayan bir kadın olduğunu hemen anlamıştım. Sonradan fark ettiğim iki kutu bira, bu teşhisimi doğruladı. Çünkü iki kutu bira bizim toplumumuzda ancak bir kişinin içebileceği bir ölçüdür. İki kişi olsa ikişer bira alırdı. Yalnız ve güçsüz bir kadın işimi daha da kolaylaştıracaktı. Üstelik arkasından üzülecek birilerinin olmaması içimi rahatlatıyordu.

Parayı ödedikten sonra elinde torbalarla marketin kapısından çıkıp karanlığa girdi. Vakit kaybetmemeliydim. Ellerim titremeye başlamış, vücudum dayanılmaz ağrılarla kasılırken, kasiyere acele etmesini ima ederek, 'Ne kadar' diye sordum. Sorarken de üstünü beklemekle vakit kaybetmemek için ceplerimi karıştırıp bozuk para çıkartıyordum. Kasiyer cevap bile vermedi. Kendime kurban olarak seçtiğim kadın çoktan uzaklaşmıştı ama yine de yetişebilirim diye geçirdim aklımdan. Üstelik cart yeşil beresini karanlıkta çok uzaktan bile fark edebilirdim. Ama kasiyer bir anda kasayı terk etti ve beni arkamda sırada bekleyen iki adamla öylece ortada bıraktı. Tatsız bir şekilde beklerken arkamdaki insanların sivil polis olma olasılığı kafamda bir şimşek gibi çaktı. Çok tedirgin olmuştum. Göz ucuyla onlara baktığımda onların da bana baktığını gördüm. Kadın çoktan evine girmiştir, artık onu bulmam imkansız diye düşünürken, kasiyer elinde beyaz bir ruloyla geldi ve ruloyu yerine takması tam yedi dakika sürdü. Nihayet parayı alıp bana fişi uzattığında, elimde poşetin içinde gereksiz iki küçük sütle arkama bakmadan

marketten çıktım. Artık dayanacak gücüm kalmamıştı, kadın da ortalarda yoktu. Hemen başka bir kurban bulmalıyım. Yüzüm gerildi, kaşlarım çatıldı, ayaz bütün iğneleriyle vücudumda delikler açıyor sonra da bir delikten ötekine dolaşıyordu. Bir taraftan etrafı araştıran gözlerle hızlı hızlı yürürken bir taraftan da kasada arkamda duran iki adamın beni takip edip etmediklerini kontrol ediyordum. Birkaç ani sokak değiştirme manevrasından sonra adamların arkamdan gelmediklerine ikna oldum. Biraz olsun içim rahatlamıştı. Şimdi konsantre olmam ve herkes evine çekilmeden artık bir kurban bulmam gerekiyordu. Kasketli yaşlı bir adam, elinde ambalaja sarılmış hafif ve yassı bir resim çerçevesini andıran paketle ilerliyordu. Belki de ambalajdaki bir resimdi, belki de adam bir ressamdı. Daha da belkisi bu yaşa kadar arkasında bir yığın kurban bırakmış olabilirdi. Elindeki paketi tıpkı benim yaptığım gibi kurbanını ararken girdiği saçma sapan bir dükkandan gereksiz yere almış olabilirdi. Ama ne olursa olsun bu yaşlı adamda iyi bir kurban potansiyeli vardı. Yürüyüşü bezgindi ve beni çok yormayacağı, bana fazla direnemeyeceği belliydi. Artık bu işi bitirmem gerekiyordu. Hiç düşünmemeli, hiç acımamalıyım. Adamın geçmişi beni hiç ilgilendirmiyordu. Emekli mi, başıboş mu, geride bıraktığı çocukları ya da torunları var mı, karısı hayatta mı yalnız mı, ona bir şey olursa karısı ne yapar hiç umurumda değildi.

Adam ilerdeki köşeden daha da تنها bir sokağa daldı. Her şey tam istediğim gibi gidiyordu. Ben de adamın arkasında köşeyi döndüm. Cılız bir ışığın aydınlattığı ara sokakta karşıdan iki kişi siluet halinde geliyordu. Çok tedirgin oldum. Bunlar

markette arkamdan çıkan o iki kişi olabilirdi. Ama artık hiçbir şey umurumda değildi ve başıma gelebilecek her türlü felaketi göze alabilecek çaresizlikle yakamı kaldırıp kafamı montumun içine gömdüm. Adımlarımı yavaşlatıp onların yanımdan geçmesini beklerken aynı zamanda yaşlı adamı da takip edecektim. Derken iki kişi yanımdan sessizce geçip gitti. Onlarla birlikte sanki içimden o sırada ipi kopup da dağılan boncuklar gibi çaresizlik de geçip gitmişti. Emin olmak için yine arkamı dönüp baktım. Benim girdiğim köşede vedalaşıp ayrılmalarını sisin arasından seçince kararlı bir şekilde önüme dönüp gözümü yaşlı adama diktim. Adımlarım tekrar hızlandı. Yaşlı adam yorgunluktan iyice yavaşlamış, sürünün en zayıf ferdi gibi, tehlikeye açık bir acizlik içindeydi.

Sinsice yaklaştım, omzuna dokunup, 'Bakar mısınız' dedim. Yaşlı adam bir elinde cebinden çıkarmaya çalıştığı anah-tarları, öbür elinde uzun süredir taşıdığı paketle bana döndü. Bense bir elimde marketten aldığım poşetin içinde iki küçük süt, acımasız ve kararlı gözlerimi yaşlı adamın gözlerine odakladım. Onu hazırlıksız yakalamanın üstünlüğüyle ansızın dilimin tetiğini çektim. Issız ve karanlık bir sokakta, oracıkta o yaşlı adama, bütün hayatımı bir çırpıda anlatıp kaçtım.

Eppey uzaklaştıktan sonra, tam köşeyi dönecekken gayrı ihtiyari geriye baktım. Elindeki çerçeve şeklindeki paket kaldırım taşına çaprazlama devrilmiş, cebinden çıkarmaya çalıştığı anah-tarlar yerde, cılız ışığı yansıtıyordu. Adamsa iki büklüm yerle duvar arasına büzüşmüş kafası dizlerinin arasına girmişti. Ana yola çıktım ve başka birine kurban olmadan, çok dikkatli ve

hızlı bir şekilde evimin yolunu tuttum. Diğer insanlara göre daha dinç ve güçlü bir görünümüm olduğu için beni birilerinin kurban seçmesi düşük bir ihtimaldi. Ama yine de zor ve tehlikeli bir yolculuktan sonra soluk soluğa eve geldim. Canım deli gibi sigara istiyordu. Sütleri dolaba koyup sigaramı yaktım. Rahatlamıştım. Dudağımın kıyısında küçük bir gülümsemeyle uyuya kalmışım. Sabah yüzümdeki gülümseme, yerini sağlamlaştırmış hala duruyordu. Kahvaltı için dolabı açtığımda küçük sütleri fark ettim. O yaşlı adam geldi aklıma. Hemen dış kapıyı dikkatlice açıp kapıcının bıraktığı gazeteyi komşuya yakalanmadan aldım. Hızlı gözlerle gazeteyi tararken üçüncü sayfasında, üstüne gazete serilmiş olan yaşlı adamı fotoğrafından tanıdım. Cansız bir şekilde kıvrılmış yatarken etrafında ağlayan, feryat eden bir kalabalık bu işi yapan canıye ateş püskürüyordu. Gazete buna benzer bir yığın haberle doluydu. Bir yandan gazetenin diğer sayfalarını çevirirken, diğer yandan kutusundan kafama dikerek içtiğim süt, hala gülümseyen dudağımın kenarından bembeyaz akıyordu.

Burun

Bir dükkanda şans eseri keşfettiğim parfümümü yıllarca değiştirmedim. O, bilinç dışı bir şeydi benim için. Bir çeşit bağıllık oldu beraberliğimiz. O'nu rafta duran birçoklarının içinden 'işte bu' diye seçtim. İçime sindirdim. Hayatımın en doğru kararını vermişim. O'nunla öyle çok anımız birikti ki neredeyse yaşam tanığım oldu. Başkasını düşünemem artık ve sanırım onsuz yaşamam mümkün değil. O olmadığında kafam karışır, kendimi amaçsız ve anlamsız yaşayan bir sokak serserisi gibi berduş hissedirim. Sabahları traş olmamın hiçbir anlamı kalmaz, banyo bile yapmak gelmez içimden. Kendimi güvensiz ve işe yaramaz görürüm. Yatağımı toplamam. Evde çürümüş de atılmamış patates soğan ve yemek artıklarının kokusu kol gezer. Adeta meydanı boş bulmuşçasına işi azıtır ve arsızlığa dökerler. Ev darmaduman olur, aradığımı bulamam. Her şey cesaret bu-

lur onun yokluğunda ve üstüme üstüme gelir. O'nsuzluk kendi arasında toplaşıp beni boğar.

Oysa O'nunla yatağa girerim, bana mis kokulu temiz çarşaf- lar serer. Yataktan kalkarım bakarım yine o. O'nun için traş olur O'nun için banyoya girerim. Evin bütün düzenine hükmede- rim o varken. Gece hiç bitmesin isterim, sigaram hiç sönmesin. Film hiç bitmesin, bir daha izleyelim. Yıllarca çiçek sular gibi ona özenle baktım ve büyüttüm içimde. O da bana iyi bakardı hep. Arkadaşlarımla tanıştıtırırken onur duyardım. Bizi her za- man yakıştırmışlardır. Başka biriyle düşünemez olmuşlardır bizi. O beni hiç kıskanmaz, sorup sorgulamaz. Nerede kaldın demez. Evde onun kokusu hakimdir. Kazağımda, atkımda, saçlarımın arasında gezinir. Sadıklığı hep elimin altında, ne zaman eve git- sem beni gülerek karşılar kapıda. Sessiz bir karşılamadır bu.

Kimseler inanamadı ayrıldığımızı. Uzun süre gitmedi ben- de kalan kokusu. O gittiğinden beri eve iyi baktım. O'nun ko- kusunu bastırmasın diye çöp bile biriktirmedim. Başka bir ko- kunun hakim olmaması için kimseyi dahil etmedim matemime. Yalnızlığımı daha da karartıp ışıkları bile yakmadım. Yakmadım ki onca birikmiş anıya onsuz olanlar eklenmesin. Faturalar gel- diğinde anlıyordum bu evde kimsenin yaşamadığını. Evdeki tek varlığım onsuzluğun bekçisi halini almıştı. Nice zaman sonra kokusunun son zerresi balkon kapısından ağır ağır uçuşup gitti- ğinde anladım ki O'nu bir daha içime çekemeyeceğim.

Uzun süre sendeleyerek yaşadım. Günler akıp geçti hiç mü- dahale etmeksizin. Bir gün başka bir kokuya yakıştım. Arkadaş- larım da aynı fikirdeydi ve epey aradan sonra yüzüme küçük de

olsa bir gülümseme yapıştı. Zaman nasıl da farklı kılıyor insanı. Kararlarının tam tersini verebiliyor insan zamanla. Hiç mümkün olmayacağını düşündüğü başka bir kokuya bağlanabiliyor ve bu kez de onsuz yapamayabiliyor. Sonra yeni anılar biriktirmeye başlıyor. Bazen eski anılardan eser kalmayabiliyor. Anılarını ayıklıyor insan. Anımsamaması gerekenleri bilinç dışına itiveriyor. Anımsamayarak cezalandırıyor onu. Kandırıyor ve farkında olmadan dalga geçiyor kendiyile. Geçmişini silerek kendini yok ediyor, anlamsız kılıyor varlığını. Eskiler gibi tek bir kokuyla yaşayamıyor şimdi ya da uzun süre yasını tutamıyor hayatının tek kokusunun. Hele ki kokular birbirine karıştığında artık koku alamaz oluyor, burnunu kaybediyor insan. Burunsuz yaşayan binlerce insanın arasında sıradanlaşıyor. Keyfi kalmıyor insanın, uzun bir nezleyle dönüyor yaşam, hiçbir tedaviye cevap vermeyen.

Şimdilerde yeni kokumu çok seviyorum. Ama yine de burunsuz yaşıyor gibiyim. Eski kokumu unutturması için daha baskın ve derişik bir koku seçtim kendime. Onunla da anılarımız oluşmaya başladı. Ama nerden baksam tali anılar. Eski kokumu bilinç dışıma itmeme rağmen, toplam bir kütle olarak kalmış içimde ve nereye gitsem ağırlığı yanımda geziyor.

Yine aynı ağırlıkla ve burunsuz olarak, yaşamın sel kalabalığında akarken kaldırımda birden bir kokuyla irkildim. Bilinç dışına attığım tüm anılar çarptı yüzüme. Akıntıya kürek çekerek durdum. Tedavülden kalkan ve yıllardır duyamadığım eski kokumdu beni durduran. Bir av köpeğı gibi havayı burnuma çekerek geriye döndüm. İçgüdülerim ayaklanmış, hiçbir dükkanda bulamadığım o kokuyu başka bir adamın üstünde tünemiş halde bulmuştum. Uzun uzun baktım arkalarından.

Eski kokum da beni fark etmiş olacak ki adamın atkısının arasına gizleniverdi. Adeta benden utanmış ve biraz da üstümdeki yeni kokudan rahatsız olmuşçasına kaçamak bakışlarla varlığını hissetti. Birbirimize hiçbir şey diyemeden sessizce ve aklımızda kalan bir yığın anıyla, vedalaştık. Kalakalmıştım. Tedavülden kalktığı için bir daha piyasada bulunamayan eski parfümüm yıllar sonra nasıl olur da bir başka adamın kollarında, boynunda, atkısında, saçlarında gezinir? Eminim o da benim gibi sendelemiş, ayakları birbirine dolanmış, yanındaki adamı dinliyormuş gibi yaparak dalıp gitmiştir. Kendimi biraz toparladıktan sonra ayağından vurulmuş biri gibi bir ayağımı sürüyerek yoluma devam ettim. Yeni kokuma daha sıkı sarıldım. Onunla yeni yeni biriken anılarıma sahip çıkarcasına içime çektim. Çektim ki burnumu bir daha kaybetmemek, son kalan anılarımı da bilinç dışına atmamak ve hayatımın devamını nezle biri olarak yaşamamak için. Hayat işte...

Burun diyip geçmemek lazım. Koku aracılığıyla hafızamızı taze tutan ve geçmişimizi bizimle birlikte yaşatan, onu büyüten, varlığımızı legal kılan uzvumuz. Geçmişimizi unutmadan yaşamak burnumuzun borcu.

Yürümeye devam ettim ayaklarım, giderek yere daha sağlam basmaya başladı. Ezik ve kambur yürüyüşüm değişti. Kafam dikleşti. Artık yere bakmıyor ileriye görerek yürüyordum. Burnumu tekrar kazanmamın gizli bir şöleni vardı içimde. Burunsuz yaşayan binlerce insanın içinde farklılığım ve ağırlığım kendini hissettiriyordu. Biraz daha büyümüş, biraz daha kadirşinas olmuştum. Burnum kendi tarihimin bekçisi gibi yüzümde belirginleşti.

Linç

Kot pantolonlu, siyah deri ceketli, yarım sakallı genç öğrenci, apartmanların arasında kalmış tek katlı kapıcı evinin yıkık dökük kapısını çaldı. Hiç ses gelmedi içerden. Birkaç kez daha çaldıktan sonra yukarıya iliştirilmiş notu fark etti. “Biraz gecikebilirim ama mutlaka geleceğim. Arif...”

Öğrenci, apartmanların arasında kalmış avlu görünümlü bahçede, sonradan öğrenciye kiraya verilmiş kapıcı dairesinin biraz ilerisindeki duvarın üstüne oturdu. Beklemeye başladı. Erken gelse bari diye geçirdi içinden. Çok da tanıımıyordu Arif’i. Onun da öğrenci olduğunu biliyordu ve birlikte tuttukları ev arkadaşlarından birinin sınıf arkadaşıydı Arif. Evde kutlama yapacaklardı. Arif evi bilmediğinden onu alıp eve getirme görevini üstlenmişti. Gelirken de birkaç şişe bira alması için eline para tutuşturmuşlardı. Çünkü ev arkadaşlarından biri işe girmişti.

Yarı zamanlı bu işte iyi para vardı ve derslerini aksatmadan çalışabileceği, ailesine daha az yük olacağı için çok sevinmiş, bunu bir ıslatalım demişti.

Siyah deri montlu öğrenci iç cebinden çıkardığı sigarasını yakarken bir yandan da Arif'in yaşadığı kapıcı dairesine göz gezdirdi. Apartmanların arasına gömülmüş bu yıkık dökük ev bile çok lüks gelmişti ona. Kötü bile olsa insanın tek başına kaldığı bir evinin olması ne güzeldi. Ama Arif de geceleri taksi şoförlüğü yapıyor gündüzleri felsefe bölümünde okuyordu.

Sonra başını yukarı kaldırdı, etraftaki apartmanların katlarında dolaştı gözleri. Bir kadın balkonda çamaşır asıyor, her mandalda ona hoyratça bakıyor, rahatsız olmuş gibi içinden söyleniyordu. Bir başka kadın bir başka balkonda üç tekerlekli bisiklete binen çocuğunu azarlayarak içeri aldı.

Biraz daha bekler gelmezse adresi yazıp kapıya not bırakır giderim diye geçirdi içinden. Başka bir apartman katının penceresinin panjuru kapandı gürültüyle.

Öğrenci her seferinde bakışlarını kaçırıyor, sigarasını bir an önce bitirmek için arka arkaya nefes çekiyor, tedirgin olmuş bir şekilde duvarın üstünde oturmaya devam ediyordu. Bulunduğu yerin bir Teksas kasabasını andırdığını fark etti. Yabancıları sevmeyen bu Amerikan kasabasında her an her şey olabilir, etrafta birdenbire mermiler uçuşabilir, dinamitler patlayabilir, bir düello ya da banka soygununda masum birileri her an bir kaza kurşununa kurban gidebilirdi. Bu yüzden kadınlar panjurları hızla kapatıyor, perdeleri çekiyor, sokakta oynayan çocuklarını bir çuval gibi kucaklayıp eve tıkıyordu.

Sigarası bittiğinde tünediği duvardan inip tek girişı olan avludan çıkmak üzere büyük apartmanın yanına yöneldi. Karşıdan iri bir adamın elinde sopayla geldiğini gördü. Hiç üzerine alınmadan yanından geçmeyi düşünüyordu ki adam öğrencinin önünü kesti ve durdu. Sert bir dille kimliğini istedi. Oysa adam polise benzemiyordu ve üniforması da yoktu üstünde. Öğrenci biraz direnecek oldu ama adamın sesindeki şiddet, elindeki sopa ve tek çıkış noktasında dikiliyor olması direncini kırdı. Kimliğini uysalca verdi öğrenci ve adam kimliği inceledikten sonra gömleğinin ön cebine koyarak birkaç soruyu arka arkaya sıraladı.

'Kimsin?'

'Ne işin var burada?'

'Çalışıyor musun, öğrenci misin?'

'Nerede oturursun?'

'Anan baban var mı?'

'Daha önce geldin mi buraya?'

'Sapık mısın?'

'.....'

Öğrenci büyük bir sabırla, biraz da çekinerek yanıtladı tüm soruları. Montunun cebinden çıkardığı, içinde tek tük kalmış sigara paketini adama da sundu. Adam nefretle reddetti. Belki birazdan elindeki sopayla kıyasıya döveceği gencin sigarasını kabul etmek barış demektir. Öyle ya sonra nasıl dövebilirdi...

Genç öğrenci içinden Teksas'ı düşündü. Orada Kızılderililerden kalma alışkanlıkla barış çubuğu tüttüren herkes ömür

boyu dost demekti. Adamınsa barışa yanaşmadığı hatta içindeki öfkenin ateşini söndürecek hiçbir şeye yanaşmak niyetinde olmadığı çok açıktı.

Bir süre sessiz bir biçimde alıkoyuldu öğrenci. Sonra dayanamayıp çekinerek sordu neden bu avluda sopa zoruyla alıkoyulduğunu. Adam haftalardır karısına sarkıntılık eden kot pantolonlu, siyah deri montlu, sakallı bir sapığın peşinde olduğundan ve bir türlü yakalayamadığından bahsetti. Öğrenci hiç üstüne alınmadı. Kısa hayatında onurlu yaşamayı öğrenmiş, önünde umutlarla dolu bir gelecek olan, insan olmanın değerini ve sorumluluklarını bilen genç öğrenci kendini bir sapık olarak nasıl görebilirdi?

Sessiz geçen bir süre sonra öğrenci hala neyi beklediklerini, neden adamın herhangi bir müdahalede bulunmadığını düşündü. Hiçbir şey sormak gelmedi içinden ve sustu. Sessiz geçen bir süre daha sonra adam, gitmek ya da kaçmak için direnmeyen gence anlattı. Karısını rahatsız eden sapığı bir keresinde kayınbiraderi kaçarken görmüştü. Tekrar görse tanıyabilirdi. Ancak çalıştığı yerden mesai bitiminde çıkacak olan kayınbiraderin gelişini beklemek ve sapığı teşhis etmesi için genç öğrenciyle yüzleştirmek gerekiyordu.

Bu kısa sohbetten sonra uzun süren bir sessizlik daha oldu. Bu sırada panjurlar bir bir açıldı, perdeler aralandı, balkonlar yavaş yavaş dolmaya başladı. Kadınlar, yaşlılar ve çocuklar bir yandan çekirdek çitliyor bir yandan da aralarında fısır fısır konuşuyor, konuşmaları giderek korkusuzlaşıyordu.

‘Sapık buymuş.’

‘Sapığı yakalamışlar koşun.’

‘Haber ver de dayınlar da gelsin.’

‘Tuu gözün kör olsun.’

‘El alemin namusuna göz dikenini yaşatmayacaksın.’

‘Hapse atsalar orda bile şişlerler adamı.’

‘Gebertin şuracıkta da kurtulalım.’

‘Polise bile haber vermeye gerek yok.’

‘Tabii, iki gün sonra salarlar.’

‘Az daha çekirdek versene.’

‘Tipi bile bozuk zaten bunun.’

‘Müjgan abla, kıza söz kesmiştiniz ne oldu?’

‘Kim bilir şimdiye kadar kimlerin namusuna el attı.’

‘Oğlan tarafı zengin miymiş?’

‘Şerefsiz bir de üniversitede okuyomuş.’

‘Bunlar hep böyle anacım, okumuyolar eşkıyalık öğreniyolar.’

‘Yüzüne tüküreceksin böylelerinin.’

‘Yok yok kadınların eline vereceksin parçalasınlar.’

‘Bizim kıza da biri dadandıydı da okuldan aldık.’...

Çevredeki esnaf yavaş yavaş avluya toplanmış her gelen, ay-
rıntılarını öğrenmek için sorular soruyor, dinledikçe öfkeleniyor,
nefret giderek artıyor büyüyor, adeta avluda bir darağacı haline
dönüşüyordu. Kalabalık çoğaldıkça homurtular da yükseliyor
hava bir okun yayı gibi geriliyor, ortaçağ gibi kararıyor, büyü-
yen nefretten göz gözü görmüyordu.

Genç öğrenci korkudan sıyrılmak için bir sigara daha yak-

mak istedi ama paket bitmişti. Derken biri ona sigara uzattı.

‘Al lan al. Son sigaran olsun pezevenk. İç de geber.’

Bunun üstüne yapılan türlü yorumlar, yer yer acıyan kahkahalarla homurtular iyice yükseldi.

Öğrenci artık sakinliğini kaybetmiş, yardım istercesine gözleri insan arıyordu. Ancak hiçbir göz ona insan gibi bakmadığından uğultuyu bastırmak istercesine haykırdı:

‘Polis istiyorum...! Polis yok mu?’

Artık polisten yiyeceği dayak daha güvenliydi onun için. Ama bu haykırış kalabalığı daha da öfkeliyordu. Avlunun ortasında neredeyse ona değecek yakınlıktaki kalabalık itişip kakışıyor, birbirini yararak öne çıkmak isteyen insanlar yüzünden sürekli devinim halinde koca bir vücut olmuş, tek seferde oksijen bırakmayacak kadar büyük nefes alıyor, nefes verdiğinde ise kokuşmuşluğun tarifi çıkıyordu ciğerlerinden buram buram, yiril yiril. Hareket edecek yer, nefes alacak alan kalmamıştı artık. Arif’i çoktan unutmuş ölmeden önceki son hallerini yaşarcasına, ‘Buraya kadarmış!’ diye geçiriyordu içinden. ‘Hayatım bu kadar basit sonuçlanacakmış meğer.’

Hayvansılaşmış insanlardan bazıları duvarın üstüne tünemiş, yer bulamayan biri giriş katının avluya bakan penceresinin demir parmaklıklarına tırmanmış, bazıları ise akbabalar gibi avludaki büyük çınar ağacının dallarında tüneyecek yer arıyordu. Birkaç kişi en güzel görünen yer için dallarda birbirini gagalayarak hırлаşıırken, evlerin avluya bakan balkonları hınca hınç dolmuş, bir pencereden üç kişi birden sarkar olmuştu. Hava tüm olabileceklerini gizlemek istercesine hızla kararmış, evlerin ışıkla-

rı yanmış, hatta biri ışıkları söndürün diye bağııyordu. İri yarı bir tanesi geniş ve büyük kanatlarıyla ağır ağır uçarak gelip çınar ağacının en büyük dalına kondu. Diğerleri ona saygı ve korkuyla yer verdiler. Belli ki içlerinde en güçlü ve cesur olan oydu. Diğerleri bir beden mesafesinde yaklaştıkları, öğrencinin etrafını sarmaladıkları halde ilk gagalama hareketini yapıp şöleni başlatacak cesareti bir türlü gösterememişlerdi. Öyle ya balkonlardaki pencerelerdeki çocuklar et bekliyor, daha da önemlisi ilerde bu işi nasıl yapacaklarının uygulamalı eğitimini görüyorlardı. En güçlü ve cesur olan, usta bir kanat darbesiyle daldan aşağı inip genç öğrenciye yaklaştı. Diğerleri ona yol göstererek geriye çekildiler. Bir yandan da olacakları iyi görebilmek için boyunlarını uzatarak bakıyorlardı. İlk darbe çok önemliydi ve nasıl olsa gerisi kendiliğinden gelirdi. Her birinin gagalamak için ilk darbeyi beklentileri artmış, solukları kesilmiş, ayin yapar gibi odaklanmışlardı.

Derken homurtular birden ton değiştirdi. Kalabalığın en dış tarafında ve avluya tek giriş yerinde büyük bir dalgalanma oldu. Devlet dairesinde çalışan kayınbiraderin mesaisi bitmiş, suç mahalline gelmişti. Kalabalık büyük dalgalanma ve spazmlarla kayınbiraderi adeta kusarak bir ifrazat gibi genç öğrencinin dibine kadar getirdi. O an genç öğrenci ve kayınbirader göz göze geldiler. Bütün kalabalık susmuş nefes almıyor, en güçlü ve cesur olan bile durmuş, bu bilirkişiye öncelik tanıyordu. Zaman durmuş, her şey ağır çekim bir film gibi yavaşça, şerit şerit geçiyor, kayınbirader çatık unuttuğu kaşlarının altından nefretle genç öğrenciyi süzüyor, herkes afortta onun ağzından çıkacak

tek bir onayı bekliyor, yumruklar sıkılı, dişler dişlere geçmiş, hiçbir düşünce kıpırdamıyor.

Genç öğrenci kayınbiraderin yüzünü bir daha asla unutmayacak kadar ezberliyor. Kayınbiraderse kaşları çatık olduğu halde yavaşça gülümsüyor. Nadir görünen gümüş kaplama dişinin ışıltısı görünüyor. Aynı dişlerin arasından bir söz dizisi çıkıyor kayınbiraderden.

‘Bu o değil.’

Kalabalık tuttuğu nefesi boşaltıyor birdenbire. O boşalan nefes ve homurtularla birlikte çekiliyor. Gösterinin bitmiş olmasından memnuniyetsiz, isteksizce terk ediyor avluyu. Avlu daralmışçasına kendi dışına kusuyor herkesi. Herkes yavaş yavaş yürüyerek tek giriş yerinden dağılırken, ulu çınar ağacının dallarına tüneyenler sanki bir silah patlamış gibi havalanıyorlar hep birlikte. Karanlıkta uçuşuyorlar birbirlerine çarpmadan. Pencereler panjurlar tekrar kapanıyor bir bir. Her şey eski haline dönüyor, evlerin ışıkları yanıyor, sofralar kuruluyor, yemekten sonraya demlenmiş olsun diye çaydanlıklar ocağa konulup altları yakılıyor.

Genç öğrenci hala kayınbiraderin suratı aklında, yalpalayarak en son terk ediyor avluyu. Bir ömür süren o anı bir ömür boyu anımsayacak. Yola çıkıyor ve henüz ne yaşadığının tam bilincinde değilken bir ses duyuyor arkasından. Elindeki sopayı birine bırakan adam koşarak tekrar geliyor yanına. Gömleğinin ön cebinden kimliğini çıkartıyor genç öğrencinin. Kimliğini geri veriyor ona. Yaşamını geri veriyor. Keşke o adam olsaydın dercesine yarım yamalak bir özür çıkıyor ağzından. Keşke o ol-

saydın ben şimdi mahcup olmazdım. ‘Evin yakınsa bırakayım. Araba var’ diyor. Genç öğrenci kimliğini tekrar kazanmanın getirdiği minik rahatlamayla toparlanarak yürüyüşüne devam ediyor. Ağzından tek kelime çıkmıyor adama karşı. Yalnızca eliyle ardındaki boşluğu ittirerek ağır ağır devam ediyor yürüyüşüne. Ama hep arkasından birileri elinde sopayla geliyor zannederek. Hep korkarak yürümeye devam ediyor ömür boyu. Güvercin tedirginliğinde.

Çift Dilli Adam

Sabah yatağı düzeltir gibi traş olup aynanın karşısında yüzümü topladım. Hafif beyazlamış sakallarımı yüzümün altına gizledim. Dişlerimi özenle fırçaladıktan sonra sabahı giyinmiş yüzüme bir kez daha baktım. Aynada dilimi çıkardım kendime. Tam bu sırada dilimin sağ dibinde bir ağrı hissettim. Hafif bir kızarıklık vardı. Fazla önemsemeden evden çıktım. Randevuma vaktinden önce gitmek için hızlı hareket ederek merdivenden inerken yaşlı bir kadına, yüzüme bakmadığı halde kulakları az işitir düşüncesiyle bağırarak 'günaydın' dedim. Aslında bu tür konuşmaları gereksiz bulurum ama toplum içinde yaşarken insan kendini yakın çevresine az da olsa tanıتما gereği duyuyor. Aksi halde insan diğerlerinin gözünde bir bilinmez, her türlü suçun faili adam olarak, linç edilme potansiyeliyle ortalıkta dolaşmak zorunda kalıyor. İnsanlarla az da olsa diyalogu korumak lazım.

Kadın cevap vermedi, belki duymadı bile. Ama bağırmanın etkisiyle olacak boğazımda daha büyük bir ağrı hissettim. Dilimi ağzımın içinde gezdirirken sağ dibindeki şişkinliği fark ettim. Batıyor, ağrıyor, ağzımı sıkıştırıyordu. Ağrı boğazıma kadar çoktan inmiş, bana kendini henüz hatırlatıyor, şiş, sinsi bir mikrop gibi yayılıyor ve rahatsız ediyordu.

Evden çıkar çıkmaz yan binanın önünde her zamanki yerinde piyangocuyu görünce amorti çıkan biletim geldi aklıma. Biletçiyle konuşmaya çalışırken, dilimin yanındaki şişlik artık iyice büyümüş, dilimi sola doğru ittiriyor, bastırıyor ve zamansız çıkan bir çıban gibi fışkırıyordu. Konuşmak gelmedi içimden. Biletimin son rakamını gösterip adama verdim, o da bana yeni bilet koçanını uzattı. İçinden bir bilet seçip oradan uzaklaşırken gayri ihtiyari teşekkür ettim. Ama ağzımdan çıkan ses şuydu; 'Bok herif...' Çünkü her seferinde bu biletlere hiç bir şey çıkmaz dercesine pis pis sırtarak bakar ama ben yine her seferinde inadına ondan bilet alırdım. Şimdiye kadar en fazla amorti çıkmıştı. Piyango idaresinin en yağlı müşterisi olarak kendimi kanıtlamıştım. Ancak adım tarihe ne olarak geçecekti bilmiyordum. Biletçinin kendinden emin ve 'biz neler gördük' diyen sırtışı sanki önümü kapatıyor, şansımı yok ediyor, aldığım bileti daha baştan sıfırlıyordu. Biletçinin bu durumu sık sık aklımı kurcalamış, yaptığı mesleğe inanmayan, aşırı gerçekçi, acımasız bir adam olarak kafamda yer etmişti. Kendi birikimimle, neden bu mesleği yaptığına karşılık gelecek sebepler bulsam da bunlar, adamı gözümde aklamıyordu. Sanki kör talih bana çıkacak büyük ikramiyenin önünü bu biletçiyle kesmişti. Bense hayatımda

akıl edip de düzeltemediğim birçok ufak tefek yanlış gibi bu durumu da düzeltemiyor, başka bir biletçiye musallat olmayı düşünemiyordum. Böylece adamın sırtışı gözümde daha da büyüyor, neredeyse tüm inançlarımı altüst edecek kadar sinir bozucu hale geliyordu. İçimde adama karşı engelleyemediğim nefret duygusu ele gelmeye başlamış, ondan vazgeçememekle birleşip bir kısırdöngü oluşturmuştu. Ama doğrusu şimdiye kadar bu düşüncemi paylaşmadığım gibi farklı yollardan bile ifade etmemiştim. Her şeye rağmen adama karşı nezaketi hiç elden bırakmamış, kara bahtımın bir ürünü olarak adamı zihnimin salonunda en güzel yere koymuştum. Fakat bu 'Bok herif' de nerden çıkmıştı?

Dilimdeki şiş de iyice serpilmiş, konuşmalarına etki edecek kadar palazlanmıştı. Birden bire içimden okkalı küfürler geçmeye başladı. Tam da görüşmeye giderken sırası mıydı şimdi?

Yolda kimseyle konuşmamaya özen göstererek ve dilimdeki şişkinliğin an an büyümesine tanıklık ederek, kafam karışmış bir şekilde randevuma yetiştim. Çok şık döşenmiş, gösterişli ama sade, zengin ama sanki ucuza kapatılmış, hiçbir konforun gözden kaçırılmadığı ferah bir bekleme odası, tüm karamsarlığımı Vileda'yla silip attı. Dilimdeki ağrıyı ve tatsız gelişmeyi unutmuş odanın pastel renkleri içinde hafiflemiş, her şeyi kabullenecek, hiçbir şeye itiraz edemeyecek hale gelmiştim. Bu pelte halimden yararlanmış olacak ki dilimdeki şiş iyice büyüyecek ikinci bir dil gibi yerini aldı. Ağrı kalmamış, her şey eskiden beri böyleymiş gibi ağzımın içi normale dönmüştü. Yalnızca, mesai çıkışı bir metro vagonundaki kalabalık gibi hissediyor-

dum ağzımın içini ama batan hiçbir şey yoktu.

Görüşmeye gittiğim kişi bana bir arkadaşımın önerdiği, başarılı ve tanınmış bir psikologdu. Onunla ilk kez konuşacak, belki de kendimin bana bile söylemediği şeyleri söyleyecektim. Oysa uzun süredir konuşamıyordum. Basit günlük sözcükler bile beni rahatsız ediyor, kendini ele vermek istemeyen bir çocuk gibi susuyordum. Yalnızca söyleyecek yeni bir şey olduğunda heyecanlanıyor ve konuşmaya başlıyordum. Bütün sözcükler anlamını ve tazeliğini yitirmişti benim için. Uzun süren durgunluğumu fark eden arkadaşım bana bu psikoloğu ilk önerdiğinde ona, halimden memnun olduğumu ve bir psikoloğa ihtiyacım olmadığını söylemiştim. Ancak daha sonra insan zihninin derinliklerine tamamen hakimmiş gibi görünen bu mesleğin bilinmezliği aklımı çeldi. Çok mutlu bir insan olduğum söylene mezdi. Ama mutlu olmak istediğimden de emin değildim. Kim bilir bu bilmediğim meslek, tam bilemediğim beynimdeki bazı enzimlerin eksikliğini fark edecek, küçücük bir kutu hapla bu enzimler harekete geçecek ve ben hiç olmadığım kadar kendimi mutlu hissedecektim. Bunun ne kadar doğru bir şey olduğu beni hep düşündürmüştür. Tanımadığım birine her şeyimi anlatmak ve bir kutu hapla ortalıkta mutlu mutlu dolaşmak. Yine de merak ve kendimle ilgili büyük bir sürpriz beklentisi içinde psikoloğa gitmeye karar vermiştim.

İkinci dilimin varlığını tamamen unutmuş bir şekilde içeri çağrıldığımda, büyük bir güven ve teslimiyet duygusu içinde rahat, yayvan koltuğa oturdum. Doktor bana sanki bunda utanılacak bir şey yok dercesine, alışmış bir rutinde şikâyetimi sordu.

Ağızımdaki tüm kalabalığa rağmen rahatsızlığımı, 'konuşmak istememe' olarak tanımladım. Ancak ağızımın içinde iki dil birbirine girmiş, birbirini alt edercesine çarpıyor, dolanıyor sanki ölüm kalım savaşı veriyordu. Ağızımdan çıkanlar beni aşmış, iki dilimin bilek güreşindeki ibre doğrultusunda bilmediğim sonuçlarla sese dönüşüyordu. Düşüncelerimin ilk çıkış noktasını bildiğim için sese dönüşen son haliyle ne kadar farklı olduğunu bir tek ben anlayabiliyordum. İkinci dilime sinirlenerek asık bir hal alan suratım ve ağızımdan çıkanlar bana başka biriymişim izlenimi veriyordu. Konuşma ilerledikçe doktorun karşısında kendimi tanıyamıyor, ikinci dilimin muhalefeti yüzünden bunu bile ifade edemiyor, aklımdan geçenleri değil de hiç ummadığım sonuçlarını söylüyordum. Eskiden beri zaten konuşmayı pek sevmememe rağmen ikinci dilim taze bir kuma gibi şımararak dediğini yaptırıyor, sözünü dinletiyor, beni fütursuzca konuşturuyordu. Hiç tanımadığım kendimden bahsederken tahmin bile edemediğim ayrıntıları çekinmeden ortaya döküyordu. Bu densiz bulduğum sözler ağızımdan çıkarken yüzümde utancından kızarmış mahcup bir ifade vardı. Oldum olası kendimden bahsetmeyi de sevmem. Suratım bir asılıyor bir kızarıyor, ağızımın içindeki savaş beni boğuyor ve terletiyordu. Sırılsıklam olan gömleğimin yakasını biraz açtım. Yeni yetme dilimle savaşmam ve ona hakim olmam gerekiyordu. Her şeyi ortaya dökmesine engel olmalıydım. Oysa doktor rahat olmamı ve her şeyi anlatabileceğimi telkin ediyor, daha fazla konuşmamı istiyordu. Bense diğer dilimle yeni olanı susturmaya çalışıyordum ama kullanmadığım dilim hamlaşmış, paslanmıştı. Bütün gücünü rakibini

alt etmeye vermiş ama bu bile yetmiyordu. Rakibi onu genç ve güçlü bir delikanlı gibi sıkıştırıyor, dövüyor, yönlendiriyordu. Ama ortaya çıkan sonuç tek taraflı değildi. Tıpkı lisedeki fizik dersinde 'At hırsızı' lakaplı Salih hocamızın anlattığı 'kuvvetler' konusu gibiydi. Bir cisme uygulanan F1 ve F2 kuvveti, o cismi iki kuvvetin güçlerine oranla başka bir yöne iter. Kurduğum cümleler de aynen böyleydi. Üstelik en korkuncu benim olmayan cümlelerle kendimi anlatıyordum.

İsyanım doruk noktada, tam çıldırmak üzereydim ki psikolog bana anlattıklarımın son derece insani ve mantıklı olduğunu, şu ana kadar her şeyin normal seyrettiğini, benzeri şeyleri bütün insanların hatta kendinin bile yaşadığını söyleyen cümleler geveledi. Birden çekilen pim sanki tekrar yerine konulmuş gibi durdum. Kısa bir zaman diliminde aklımdan tüm psikologların hastalarına güven ve normallik telkin ettikleri, ileri de recede, korkunç hastalarına bile aynı davranıyor olabilecekleri düşüncesi geçti. Yerine koyduğum pim yavaş yavaş, sallanmış bir şampanya şişesinin mantarı gibi son noktaya geldi ve birden fırladı. Bütün öfkemi psikoloğa kustum. Bağırıp çağırarak kendimi ifade etmeye çalışıyor, tüyler ürpertici bir şekilde yerimden kalkma isteği, odayı parçalayıp dağıtma ihtiyacı duyuyordum. Bu sırada ağızımdan çıkan, durduramadığım sözcüklerin arasına giren psikoloğun cümlelerini işitmekten de geri kalmıyordum. Bana hala, her şeyin normal olduğunu, bunları hepimizin yaşadığını söylüyordu. İş çıkırından çıkmış, müdahale edilemez bir hal almıştı. Hoşça kal bile demeden fırlayıp çıktım odadan. Sekreterin vizite ücretini isteyen bakışlarını binadan hızla çık-

tıktan sonra idrak ettim.

Kimseye görünecek durumda değildim. Kendimi utancından dünyaya küsmüş bir çocuk gibi eve atıp gündüz gündüz yatağa girdim. Bu durumdan kurtulmak istercesine uyumaya çalışıyor ya da kendimi zorla uyutuyordum. Uyandığımda gece yarısı olmuştu. Her şeyi unutmuş sanki hiçbir şey olmamış gibi mutfakta bir şeyler atıştırdım. Başımda bir karabasan gibi felaketlerin uçtuğu hissi sakinliğimi bozdu. Her şeyi hatırlayarak felaketin soğuk yüzüyle burun buruna geldim. Ağzımın içini hissetmeye çalıştım. Geçen zaman içinde ikinci dilime alışmıştım ve ağzımda hiçbir anormalliğe rastlamadım. Banyoya gidip aynaya dil çıkardığımda ikinci dilim ben buradayım der gibi sinsi bir gülümsemeyle bana bakıyordu. Oradaydı, ıslak ve yapış yapıştı. Beni normal insandan çıkartıp bir yaratık haline sokan tuhaf bir uzuvdu. İğrençti ve onu ameliyatla aldırمام gerekecekti. Hemen harekete geçmeliydim ve bu rezillikten kimsenin haberi olmadan kurtulmalıydim. Ancak birden aklıma ufak bir ayrıntı takıldı. Ya ameliyat sırasında yanlışlıkla diğer dilimi keserlerse? Hayatım bir kabusu dönüşürdü. Peki ya ameliyattan sonra uzun süre konuşamazsam? Gerçi konuşmayı pek sevmediğim ortadaydı ama insanın hiç konuşamayacağı düşüncesi her şeye rağmen büyük bir kabus. İnsan günlük hayatta alışkanlıkla kullandığı bir uzvunun olmadığını düşününce değerini anlıyor. Konuşmak ne olursa olsun çok önemli. Biraz da kendini ifade etmenin yolu. Hatta biz insanlar nerdeyse yalnızca bunun için yaşıyoruz. Bunun için okullara gidiyoruz, bunun için yazılar yazıyoruz, resimler, besteler yapıp filmler çekiyoruz. Kendimizi

doğru ifade ettiğimiz ve bizi anlayan birilerine aşık oluyoruz. Kendimizi doğru ifade edebildiğimiz sürece mutluyuz. Bebekken ağlayarak ifade ettiğimiz şeyleri büyüyünce konuşarak aktarıyoruz. Bizi en iyi dinleyene ve anlayana veriyoruz kendimizi. Çevremiz ve dostlarımız hep bizi anlayanlardan yani kendimizi ifade etmeyi başardığımız insanlardan oluşuyor. Dilimiz sayesinde bir çeşit onaylayanlar kitlesi oluşturuyor ve bizi onaylayan yakınlarımızla mutlu mesut yaşıyoruz. Konuşmayı sevmediğimden benim fazla çevrem de yoktur. Bu yüzden onaylayan ya da onaylamayan diye bir ayrım da yapamam. Ama yine de dilimi değerli buluyorum.

Bu düşünceler beni sakinleştirdi. Hemen karar vermemeli ani bir kararla hayatımı allak bullak etmemeli iyi düşünmeliydim. İkinci dilim belki de bana bazı avantajlar sunabilirdi. Öyle ya bu dünyada kimin iki tane dili var? Bu durumun ayrıcalığını kullanmayı öğrenmek herkesten farklı biri olarak bana güç katacak, kendimi özel bulmamı hatta başkalarının hayranlığını kazanmamı sağlayacak, belki de beni tanrısalılaştıracaktı. Yeni yetme dilimle birlikte uyum içinde yaşamayı öğrenmek daha erdemli bir yoldu. Kestirip atmak her zaman kolay olandır! Buna alışmam çok zor olacaktı biliyordum, çok acılar çekecek, zaman zaman kendimden çıkacak bir ucube, bir anlamsız kişi, havada asılı bir suret olarak yaşayacaktım. Kafamdaki düşünceler yerleşmeliydi. Biraz daha zaman geçsin, taşlar yerini bulsun, belki de yeni çiçekler yetişsin diye işi oluruna bıraktım.

Günler geçtikçe uykularım düzensizleşiyor, saat ve zaman kavramı anlamını yitiriyor, kendimi bezgin, sınırsız okyanusun

zamanında gezinirken buluyordum. Bazen rüyamda dilimin kesildiğini görüp, bir şeyler söylemek isterken söyleyemeyip eridiğimi görüyordum. Bir anda filmlerdeki gibi tuz buz oluyor, geriye elbiselerim kalıyordu. Bazen de rüyamda ikinci dilimin olmadığını her şeyin eskisi gibi olduğunu görüyor, hiçbir özelliğimin kalmamış olması, sıradan biri olmam daha kötü bir karabasan gibi üstüme yağıyor, terle karışık uyandırıyor.

Yine böyle uyandığım bir gece yarısı karşımda eşekkulaklarıyla Midas'ı gördüm. Tanrılarla yarışan koca Frigya kralı sanki Gordion'da sarayındaymış gibi yatağımın kenarında oturmuş bana bakıyordu. Kulakları gibi gözleri de bir eşeğin gözlerine dönüşmüş, dünyanın keşfedilmemiş yeni bir harikası olarak başucumda dikiliyordu. Belli ki uzun süre başucumda uyanmamı beklemiş, aynı kaderi paylaştığımız için benimle tanışmak istemişti. Oysa lisede okuduğumdan hatırladığım kadarıyla, ona ceza olarak eşekkulakları veren tanrı Apollon, Midas'ın kulaklarıyla ulaştığı tanrısallığı kıskanarak sonrasında ondan kulaklarını geri alır ve Midas tekrar sıradan bir kral haline dönüşerek cezalandırılmış olur. Şu an karşımda kulaklarıyla öylece durduğuna göre ya henüz kulakları elinden alınmamıştı ya da gördüğüm şey halüsinasyondan ibaretti. Artık uykularım uyanıklığımla halvet olmuş, birbirinden ayrılmaz bir şekilde iç içe geçmişti. Onları ben bile ayıramıyor, bu birlikteliği desteklercesine uyuyor uyanıyordum.

Karşımda kraliyetin tüm asaletiyle duran Midas mağrur ve sakın bir sesle ağzımı açmamı emretti. Güçlü bir kralın tebaası gibi emrine riayetle ağzımı açtım. Uzun uzun baktıktan sonra

büyülenmiş gibi geriye kaykılıp hayranlığını ifade etti. Beni kutsadı, onayladı ve adeta yeni kralınız işte bu dercesine beni Frigya halkıyla tanıştırdı. Sonra da fark etmediğim gelişi gibi usulca gitti. Giderken de kulaklarını yatağımın ucuna bırakmıştı.

Düş mü gerçek mi ayırt edemiyor ayırt etmek de istemiyordum. Şimdi kutsanmış şövalyeliğimin, krallığımın keyfini sürmek istiyordum. Taşlar biraz daha yerini buluyor, zamansız çekilmiş bir film gibi kurguda ölümsüzleşiyordu. Pusuya yattığım yatağымda uykuyla uyanıklık arasında kurguyu tamamladım. Bundan sonra yeni dilimin günlük yaşantıyla nasıl uyum sağlayacağını ya da uyumsuzluğunu seyredecek, onun söylediklerine kulak verecek ve onu sevmeye çalışacaktım. Kim bilir belki dost bile olabilirdik. Şimdiye kadar çok az dostum olmuştu ama böylesi bir dostum olacağını hiç düşünemezdim. Benim için her insan bir dildi. Sokağa çıktığımda bir sürü dilin arasında gezinirken bana kulak ver diyen seslerini işitir, ıslak ve kaygan oluşlarından bazen tiksensem de onlara kulak verir anlamaya çalışırdım. Örneğin bir kadın zeytinyağlı dolma tarifi yaparken aslında içinden yalnızlığını haykırır ve tarifi sonunda onu bir dolma tabağında sofraya koyar, bir adam abartılı bir şekilde kendiyile böbürlenirken aslında gizlice ağlayarak tatminsizliğini kulağıma fısıldardı. Bazen de bir çocuğun derinliğini hiç konuşmamasından anlardım ya da ayrılan sevgililerin kavga etmedikleri halde birbiriyle konuşmuyor olmaları, bana hala sevgili olduklarını söylerdi. Terk edilmiş insanı gözlerindeki sinsileşmiş masumiyetten tanırdım. Terk edenleri ise üzerlerine giydikleri hüküm ele verirdi. Bu dillerin her biri, Midas'ın eşek kuşak-

larını ilk gören berberi gibi kendi gizini tutamaz, bir kuyuya haykırır, ses yankır, değişir, sazlıkların arasında dolaşır, rüzgar estikçe bu gizi açığa çıkarırcasına tatlı bir şarkıya dönüşürdü. Bu şarkılara bir ben kulak verir anlardım. Gizini söyleyemeyen insanların bu gizi nerden ve nasıl ele verdiği, hayat boyu, yüksek dil kürsüsünde tez konum olmuştu. Benimse, şu ana kadar gizimi tutmuş, kendimi ele vermemiş, bunun için inatla direnerek çok şeyden yoksun kalmış benimse, artık iki dilim vardı. Belki de kendini ele vermemiş, gizini kuyulara haykırmamış olan Midas'ın berberi gibi ödüllendirilmiştim. Bir tekiyle baş etmesini yıllar süren yaşam deneyimiyle öğrenmiş, şimdi ikinci dilini zapt edemeyen bir çaylak gibi sendeliyordum.

Birden bütün bunların neden benim başıma geldiğini düşündüm. Midas seçilmiş bir insandı. Belki ben de seçilmiştim. 'Midas'ın kulakları' tamamen uydurulmuş bir mitti. Oysa benim yaşadıklarım gerçek. Gerçeğin ta kendisi. Sonra kendimden şüphe duymaya başladım. Bunu bir tek ben biliyor, ağzımın içini bir tek ben hissediyordum. Bir başkasının tanıklığına ihtiyacım vardı. Doktora gitmek istemedim. En son psikologla yaşadığımı bir ben bilirim. Eğer bu durum benim psikolojimin darmaduman olmasından kaynaklanıyorsa bunu önce en yakın dostumla paylaşmalıydım. Güvenebileceğim dostlarımı düşündüm. O kadar azdı ki. Bir yandan övünür dururdum. İnsanın çok dostu olması iyi bir şey değildir derdim. Az dost gerçek dost demektir, çoğalırsa dostluktan ya da dost seçimlerinin kriterinden şüphe duymak gerekir derdim. Ancak şu an paylaşabileceğim hiç kimse gelmiyordu aklıma. Dostluk konusundaki

kriterlerimi tekrar gözden geçirmeliyim. İnsan böyle ortada kalıyor işte.

Yaşlı annemi arayamazdım. Önce çok üzülür sonra da her zamanki gibi ‘Gece en geç 12 de yatacaksın sabah erken kalkacaksın, düzenli besleneceksin, bak o zaman hasta oluyor musun?’ diyecekti.

Aklıma Sevilay geldi. Bir süredir görüşmediğim, üniversitede genç bir profesördü. Bir anda karar verdim ve telefona sarıldım. Sevilay çok pozitif, yüksek enerjili, yardımsever ve iyi niyetli bir insandı. Ayrıca bu güne kadarki konuşmalarımızda çok ayrıntı paylaşmıştık. Beni iyi tanır ve çok severdi. Bir aralar hastalandığımda eve gelmiş, bana ıhlamur kaynatmış, hatta iki kilo portakalı beş kat yukarı taşıyıp bir güzel sıkmış, sonra bana zorla içirmişti. Kendimi iyi hissettiğimden emin olduktan sonra da istemeyerek gitmişti. Bense evlilik ve bağlanma korkumdan dolayı bütün bu yaptıklarına teşekkür etmekle birlikte onu en suratsız halimle uğurlamış, aslında hala hasta olduğum halde, iyi olduğumu, tekrar gelmesine gerek olmadığını söylemiştim. Onunla görüşmeye devam etmekle birlikte ben hep kendimi uzak tutuyor, biraz açılırsam ya da yakınlaşırsam önünü alamam kaygısıyla ona ayak diriyordum. Bazen yemek teklifini özellikle kabul etmiyor hele hele eve davetine hiç yüz vermiyor, bahaneler ileri sürüyor bazen de dosta ihtiyacım olduğundan yelkenlerimi indirip durgun bir suda onunla yemek yiyordum. Ancak yemeğin sonuna doğru dilim çözülüyor, içkinin de etkisiyle ağzımda arılar varmış gibi vızır vızır konuşmaya başlıyor, her seferinde konuşacak yeni bir şeyler bularak onu şaşırtıyor bu

arada da konuşmaktan büyük zevk alıyordum. Eve gittiğimde tekrar sessizliğe gömülüp günler sürecektir konuşma grevine giriyor, belki de konuşacak yeni şeyler biriktiriyordum. Tekrar bulduğumuzda biriktirdiklerimi cimrice harcıyor ve ancak yeri geldiğinde kullanıyordum. Bu da iyi bir sohbetin insanı sabırlı ve olgun kıldığını, sakinleştirdiğini bize yeniden ispatlıyordu. Vakit çok geç olup da sohbete son noktayı koyduğumuzda onu sakinleştirdiğimi ve sayemde her şeye daha mantıklı bakabildiğini söylüyor, teşekkür ediyordu. Az konuşan biri olduğum halde beni konuşturduğu ve eteğimde birikenleri dökmemi sağladığı için ben de ona teşekkür ediyordum. Modern hayatın getirdiği zorunluluklar nedeniyle saygılı bir şekilde ayrılıp evimizin yolunu tutuyorduk.

Bütün bunlar aklımdan geçerken çevirdiğim numara uzun süre çalmış, sonunda Sevilay'ın sesine ulaşmış, beni, hayatımın tek tanıdığı olabilecek kişiye bağlamıştı. Telefonda 'Nerelerdesin kaçak?' dediğini duydum. Hiç umursamadan 'Sana bir şey söylemem lazım, olabilecek en kısa zamanda bana gel, evdeyim.' dedim. Üniversitede ders verdiğinden ancak akşamüstü beşten sonra gelebileceğini söyledi ve her zamanki nezaketiyle gelirken bir şey isteyip istemediğimi sordu. Ben de ona bir an önce gelmesini söyleyerek telefonu yüzüne kapattım.

Şimdi saat beşe kadar sabırla beklemeliydim. Geldiğinde ona dilimi gösterip gerçekliğini doğrulatmalıyım. Keşke sesimdeki çaresizlikten anlasa da dersi filan bırakıp hemen gelse diye geçirdim aklımdan. Ama nerden bilebilirdi ki ağızımdaki olağanüstü ikinci dilin varlığını. Ben zaten dilim varıp da söyleyemezdim.

Biraz uyumaya çalışarak çoğunlukla da dilimle ilgili planlar yaparak akşamüstünü zor ettim. Sevilay geldiğinde ona haberi nasıl vereceğimin senaryosunu kurdum. Girer girmez salondaki kanepeye oturtacak, şimdi hazır ol diyecek, ağzımı açıp iki dilimi birden çıkarıp sallayarak yüzündeki değişimi ve tepkisini ölçecektim. Salondaki dağınıklığı biraz toparlayıp düzenli bir dağınıklık haline getirdikten sonra kahve suyu koymaya hazırlanıyordum ki zil çaldı. Apartman girişinin otomatına bastım. O beşinci kata çıkıncaya kadar ben de kahve suyunu koyup emin olmak için bir kez daha aynada dillerime bakıp evin kapısını açtım. Yüz ifadesinden pek memnun olduğunu ve onu niçin çağırdığım konusunda güzel beklentilerinin olduğunu hissettim. Bana nefes nefese biraz da fettanca, ne olduğunu merak ettiğini söyledi. Onu omuzlarından ittirip yönlendirerek salondaki kanepeye oturtup, ben de karşısına oturarak kurguladığım senaryonun ilk aşamasını tamamladım. Sıra bir sonraki aşamaya geldiğinde ağzımı açıp ikinci dilimi tam gösterecektim ki ağzımdan şunlar dökülerek sese dönüştü. ‘Seni seviyorum, benimle evlenir misin?’ ...

O andan itibaren ikinci dilim önemini yitirmiş, Sevilay’a söylediğim bu sözlerin onun tarafından nasıl algılanacağı ve bu yanlışı onu kırmadan nasıl düzelteceğim düşüncesi önem kazanmıştı. Çünkü bu sözler bana ait değildi. Aslında hayırdı. Olamazdı. Hepsi ikinci dilimin bana ettiği oyundan ibaretti. Ancak büyük ve uzun bir sessizlikten, donup kalmışlıktan, engel olamadığım bu durumdan sıyrıldıktan sonra kendimi toparlayıp konuyu dağıtmak ve asıl söylemek istediğim yere getirmek

için ağzımı açıp dillerimi çıkararak gözümü yumdum. Tepkisini beklemeye koyuldum. Karşısında gözlerim kapalı dillerim sarkmış haldeki duruşum uzun ese rağmen inatla devam etti. O ise donmuş bir şekilde inatla duruyor, sessizliği daha da derinleştiriyor, cesaretimi kırıyordu. Tek kelime söylemedi. Kıpırdadığını duyunca gözümü açtığımda bana bakmadığını ve yana dönerek kollarını kavuşturduğunu fark ettim. ‘Eee.. Ne diyorsun?’ diye sordum. Düşünceli biraz da kadınsı bir gururla bana bakmayarak konuşmaya başladı. ‘Bunu bana söylemeni uzun süredir beklemiştim. Ama şu an söyleyeceğini, aniden beni eve çağırıp soracağını hiç tahmin etmezdim. Yine de hazırlıklıyım. Hiç düşünmeden kabul edeceğime çok önceden karar vermiştim. Ama merak ediyorum şenin gibi bağıllık korkusundan can çekişen bir adama bu sözleri aniden söyleten şey ne?’

Ona ne demem gerektiğini bilmiyordum. Yüzündeki ifadeden mutluluğunu ve bunun tadını çıkarmak istediğini anlıyor, daha çok korkuyordum. Sanırım ikinci dilimin bana söylediği sözlerin etkisiyle ağzımdaki tuhaflığı fark etmemişti.

Birden korkularım daha da büyüyerek dipsiz bir kuyuya dönüştü. Bu kuyu belki de Midas’ın berberinin gizini kustugu kuyuydu.

Dilimde Koca Bir Kangren

Kolay kolay herkesle konuşmam ben. Küçümsediğimden değil yaradılışım böyle. Sözlerimin bende kalması eski bir alışkanlık. Çocukluğumdan beri içimden söylerim çoğu şeyi. İçimden gülerim, konuşurum, kendi kendimle tartışırım. Kavga ederim kendimle ve genellikle barışırim. Küslüğüm uzun sürmez kendimle. Dayanamam gülümseyiveririm kendi kendime. Bazen de bir ayağım bir tarafa, öbür ayağım diğer tarafa gider. Baş edemez ortada kalırım. İşte o zamanlar her şeyi sadeleştiririm kafamda. En son hangisi ağır basarsa o ayağımın götürdüğü yere giderim. Zorlamam hayatı. Sonuç kendiliğinden çıkar ortaya matematik hesabı gibi. Fazla kimseyle de paylaşmam naçizane sonsuzluğumu. Bir iki arkadaşım vardır beni anlayan ve bilen. Çünkü beni iyi dinlemesini bilirler. Ben de onları dinlerim sabretmek zorunda kalmadan. Bir de 'O' var beni iyi dinleyen, be-

nim de tahammül edebildiğim dinlerken.

Bir gün Salaş kitapevine gittik, kitaplara baktık. Ben uzun süre kitaplara bakarım. O da bakabiliyor saatlerce. Ve o da kalabalıktan pek hoşlanmıyor benim gibi. Uzun uzun kitaplara baktıktan sonra kitapevinin kafesine oturduk. Uzun uzun dinledik birbirimizi ve uzun uzun sustuk sonra. Hiç rahatsız olmadım onunla susmaktan. Her şey olmuş bitmiş, üstünden çok zaman geçmiş gibi bir sakinliği vardı. Ama donuk ve kuru bir sakinlik değildi bu. Yaşayan, ferli bir sakinlikti. Bilirdim içinde yanan ateşböceklerinin uçtuğunu. Sonra tekrar tekrar gittik aynı yere. Oturup bir şeyler okuduk, yazdık kimi zaman. Yine sustuk uzun uzun. Ama öyle üstümüze ölü toprağı serpilmiş gibi değil. Bazen de kısa susuşlarla hiç sıkılmadan geçti zaman. Ertesi gün, bir ertesi gün daha. Artık orada bulunduğumuz zamanlar, hızla giden bir trenin vagonları gibi akmaya başladı. Hep yol alıyorduk ve yol hiç bitmiyordu. Kafenin hep aynı masasında oturuyorduk ve tren hareket ediyordu. Garson bir kondüktör edasıyla gelip,

- Ne alırsınız?

Dediğinde trenin kalkışını anons eder gibiydi bize. Her gün yeni yerlere seyahat ediyor, yol hiç bitmesin istiyorduk. Çay ve sigaradan ağzımız acıdığına anlıyorduk ne kadar uzaklara gittiğimizi. Dışarı çıktığımızda hava kararmış, bazen kış gelmiş oluyordu. Sonra yürüyorduk, hava alıyorduk, bir sürü insanın arasında gelip geçen suratlara baktığımızda, ne kadar sıradan olduğumuzu hissedip rahatlıyorduk. Sıradanlığa sığınıp etrafı keşfediyorduk birlikte. İki kişilik yapılmış her keşif, o iki kişi-

nin tarih kitabında koca bir bölüm oluyor sonrasında. Hiçbir okulda okutulmayan müstakil tarih kitabı, giderek kalınlaşıyor ve külliyat halini alıyor. Hatta bazen geleceğin tarihini bile yazıyorduk. Saçlarımızın beyazladığını görmek istiyorduk belki de. Birlikte yapılacak işlerin listesini çıkarmıştık. Herkesten çok dokunsak da hala eldeğmemişliğimiz vardı birbirimize. Ve hala korkularımız vardı birbirimizden. Kaçırdığımız gizlerimiz, kaygılarımız vardı. Ama yine de çok yol almıştık. Onca seyahat, tren istasyonları, keşifler.

Bir gün başka bir şehre belki de ülkeye gideceğini öğrendim. Bundan sonra seyahatlerimiz ayrı yerlere olacaktı. Artık kafeler değişecek, trenler, kondüktörler, garsonlar ve karşımızdaki yüz değişecekti. Başkasıyla susacak, başkasını dinleyecek, yeni birer tarih kitabı yazmaya başlayacaktık. Son kez aynı yerde, aynı masada oturduk ve yarın tekrar görüşecekmiş gibi ayrıldık. Çok kolay oldu, bu konuda üstüme yoktur. Böyle olur hep. Lisedeki tarih kitabımı anımsıyorum da sayfaların kenarına alınmış notlar, karalamalar, tükenmez kalem lekeleri (ki hepsi tükendi şimdi) bazı satırların altında kırmızı kalemle çizilmiş çıgıllarla kitaplığında duruyor. Diğerlerinin yanında. Koca bir kitaplığın içinde. Ancak yıllar sonra açılıp bakılacak zamanı bekliyor. İşte bir kitap daha. İlk sayfalarına coşkuyla başlanmış, sonlara doğru uykusu gelmiş kızaran gözlerle okunmuş bir kitap daha.

Son tarih kitabımı rafa koyalı uzun zaman oldu. Uzun zaman o kafeye gitmedim. Garsonlar merak etmiş, belki tren bir iki dakika bizi beklemiş ama sonra yine de kalkmıştır. E yolcu yolunda gerek. O zamanlar çok dikkat etmediğim garsonların

yüzünü hatırlamaya başladım sonra. Hesabı getirdikleri minik sandığı ve üstündeki oymaları hatırladım. Duvardaki büyük saati hatırladım, istasyonlardaki saatlere benzeyen. Çalan müziği, ince belli bardakları ve oranın çayının kokusunu hatırladım. Derken karşımda oturan 'O'nu hatırladım. Bin yaşında bir insan soluğunda konuşmasını, aynı sabırla ve özenle cümle kuruşunu, yine bin yaşında bir insan inadıyla tutturuşunu.

Güldüm sonra, hoşuma gitti. Kendi kendimle konuştum. 'Ne güzeldi' dedim kendi kendime. Ne güzeldi kalabalıktan birlikte kaçışımız. Gömleğimizin düğmelerini zamansız açışımız. Özenle yapılmış bir yemek tokluğunda, televizyon karşısında yatışımız. Kocatepe camiinde onlarca metre dışarı taşmış, namaz kılan insanların arasından seksek oynar gibi geçişimiz. Hayata karşı birlikte halay tutuşumuz ne güzeldi. Her şeyi bilirmiş gibi bir sakinliği ve onun arkasında kendini hiç ele vermeyen ürkekliği vardı. Domuz gibi yemek yemesine rağmen, şişmanlık vadeden zayıflığı beni çileden çıkarırdı. İkimiz de başarılıydık kendini ele vermeme oyununda. İlk ayrılık denememizde bir çocuk teslimiyetiyle oyunu kaybetti. Ama belki de ilk kez onu bu kadar çıplak görmüştüm. Ne zor olmuştu ayrılık ve ne kolay birleşmiştik yeniden. Oysa son denememiz çok kolay ve sessiz oldu. Tüm bu geçen zaman içinde kim bilir ne küfürler savurmuş, halının üstünde kendini kapatıp derin derin nefesler almış ve yavaş yavaş beni sindirip unutmuştur.

Kendime küs olduğum ve ayaklarımın ayrı yerlere gittiği bir gün, sol ayağıma kulak verdim. O kafeye götürdü beni. Aynı masaya oturdum bir düşteymiş gibi. Aynı garson, kondüktör

edasıyla, beni ve 'O'nu hiç unutmamış gibi sordu.

— Hanımefendi gelecek mi?

— Hayır.

Dedim.

— Tren kalkabilir.

Tam o sırada, yine bir düşteymiş gibi 'O' geldi. Küçücük boyuyla dev gibiydi. Oturdu ve karşımda asılı duran boş yüzün yerini aldı yeniden. Biraz sustuktan sonra garsonun; yüzünde her şeyin eskisi gibi olmasından duyduğu mutluluğu gizlemeye-
rek gülümseyen sesini duyduk.

— Ne alırsınız?

Ve tren eskisi gibi hareket etti. Konuştuk, sustuk, hiçbir şey olmamış gibi kitaplardan, filmlerden bahsettik. Ve yine ağzımızda çayın, sigaranın acısını hissettiğimizde kalktık masadan. Hava kararmış, yine kış gelmişti. İnsanların arasında sıradanlaştık yine. Yürüdük, yürüdük, yürüdük. Gelip geçen yüzlerin hepsi tanıdıktı. Birlikte yine korkmadık kalabalıktan. Ne o bir şey diyebildi ne ben. Belli ki o da bezmişti son halimizden. Ama ben, söyleyemediğim binlerce şeyle birlikte, her zamanki gibi konuşmaya başladım içimden.

Tam da yol ayrımındayız hani

Seninki hayata doğru,

Oysa hayattan sonrası gülümsüyor bana doğru.

Benim rengim şimdilik bir yalnız eflatun,

Seninki öteden beri can yakan Dilruba Hatun.

Senin tüm saatlerin vanilyalı aşkı gösteriyor,

Bende çalan yalnızca temaşa çanları.

Git kurtar kendini benden.

Ha eğer gitmeyeceksen

Ki elimden geleni yaparım gitmen için bilirsin,

Tüm günlerimiz cumartesi olsun isterim.

Senin yaşanacak günlerin olacak benim çiçeğim solduğunda.

Yoksa ben istemez miyim?

Öylesine yaşlanalım ki,

Terk edilmiş hiçbir şey kalmasın arkamızda.

Sıradan bir gün gibi vedalaştık. Birbirimizi onadık. Çünkü artık yalnızlığımız ve ayrılığımız rüştünü ispatlamıştı.

Dedim ya, kolay kolay herkesle konuşmam ben. Küçüm-sediğimden değil yaradılışım böyle. Sözlerimin bende kalması eski bir alışkanlık. Cebimdeki sözler ve dilimde koca bir kang-renle sağ ayağımı takip edip uzaklaştım. Hayatı sadeleştirdim. Geriye bir ben kaldım bizden.

Su Üstüne Yazı

Susuzluktan ölmek üzere olan adam, kendisine ikram edilen suyu kana kana içtikten sonra boş tası nazikçe iade etti. Ardından yavaşça şunları söylemeye başladı.

- Susuzluğun en güzel yanı, suyla hayatın aynı şey olduğunu hissettirmesidir insana. Böylece su, hayatımızda kaybetmeyi göze alamayacağımız, farkında olmadan vazgeçilmezler sandığına attığımız ve unuttuğumuz bir şeffaflık olarak yerini alır. Onu kimse tarif edemez, formül yapısı bilinmekle beraber görünmez bir kavramdır ve 'su' kelimesi bize sayısız kavramlar arasında salıncak kurup, huşu içinde salınmamızı sağlar. Elle tutmak zordur, ancak o isterse bir süreliğine elimizde kalır. Bazen ıslanmış bir ceketin omuzlarında, sıcaktan rahatsız olup uçuşuncaya kadar azalarak sürdürür varlığını. Ardını gösterebilecek kadar saf ve şeffaf olmasına rağmen yoğun olduğu zaman insanı boğar-

bilir. Onunla dost olabilenler şanslıdır. Çünkü fazlasıyla eksiği sorun yaratan, kıvam isteyen bir dosttur. Nasıl insan dostlarıyla dengeli bir ilişki sürdürmek zorundaysa ve bunu öğrenmek yıllar alsada bizim için, suyu dinleyerek en kısa yoldan öğrenebiliriz dengeyi aslında.

Bu gün herhangi bir gezegende su bulunması o gezegende hayat olmasıyla aynı anlamı taşır. Bu yüzden hayatla barışık olmak suyla barışık olmakla çok ilintilidir. Suyu küs olan hayata küstür aslında. Hiç su içmeyen insanlar çabuk hastalanır. Ketum olurlar. Genellikle taşlaşmış düşünceler ve ifade edemedikleri duygularla doludurlar. Yaşamla kabız bir iletişim içinde olurlar. Bedenlerinde, olması gereken yüzdeden daha az su vardır. Bu yüzden ağır ve zorlu insanlardır onlar. Bir yerden bir yere gitmeleri çok zordur. Bu zorluk düşüncelerinde de kendini gösterir. Değişmez netlik ve sabitlikteki düşünceleri susuzluktan akışkanlığını kaybetmiş, taşlaşmıştır.

Oysa su taşı bile şekillendirecek güce sahiptir. Şekeri eritir, betonu çürütür, çeri çöpü taşır, yerini değiştirir. En kısa yolu su bilir. Dağın doruklarından başlayan tüm nehirler aşağı inen en kısa yolu su yordamıyla bulurlar.

Bazen içindekini gösterebilen su bazen de ayna oluverir. Tarihin kullanılmış ilk aynası olmuştur su her türlü görünüme. Aynı zamanda sabırlıdır ve akışkanlığını durgun ortamlarda kontrol etmesini iyi bilir. Ancak ortam bozulup da dengesizleştiğinde sabırsızlaşarak, nereye olduğunu bilmeden her şeyi alıp götürecek, devirecek, sürükleyecek ya da kökünden sökecek engel tanımazlığa erişir. Bu yüzden ona hep dengeli ortamlar

oluşturmak, onu güzel saklamak, iyi bakmak gerekir. Çünkü o yeryüzü kadar eski olduğundan, bildiğimiz bütün tarihlerden yaşlıdır. Dünyanın var oluşundan beri şekil değiştirerek yaşamını sürdürür. Öyle şekil değiştirir ki evrilmenin aslında bir kısır döngü olduğunun canlı anlatıcısıdır bize. İnsan da bu kadar uzun yaşasa ilk haline evrilecektir belki de.

Günde birkaç kezden az olmamak şartıyla bize kendini hep hatırlatır durur. Bundan hiç bıkmaz. Her şeyin şeklini alabiliyor olması, onun değişken ve oportünist bir karakteri olduğunu düşündürse de aslında o bunu oportünistliğinden yapmaz. Kabullenmiş gibi görünen damarlı bir direnişi vardır. Hiç bir zaman uzun süre bir kapta tutamazsınız onu. Ya çürütüp aşağı sızar ya da zaman içinde buharlaşıp yine yoluna devam eder. Onu ancak geçici bir süre durdurabilirsiniz. Oysa bizden çok zamanı vardır ve sabırla beklemesini iyi bilir o. Çünkü onun zaman dilimi yoktur, günleri ya da takvimi yoktur. Çarşamba ya da Perşembe farketmez onun için. Sadece debi vardır onun için. Bir de yükseklik alçaklık. Rakımın sıfır olduğu yerleredir en önemli yolculuğu. Bu yolculuğu sayesinde dünyanın her yerini ve her şeklini görmüş geçirmiştir o. Ne yaşamlara vesile olmuş ne ölümler görmüş zamansız bir surettir o. Dünyanın bütün bitkilerini yeşertmiş, tüm çocuklarını doğurtmuş bir ebenin vakurluğunda ve sadeliğindedir her zaman. Bıkmadan usanmadan dünyanın tüm pisliğini temizleme göreviyle cezalandırılmış, sonradan ölümsüzlük verilerek cezası sonsuzlaştırılmıştır. Bir Sisiphos şöleni gibidir artık hayatı. Ama o, kiri temiz eylemeyi eğlence haline getirmiştir. Bazen dere kenarında

Çamaşır yıkayan kadınların şarkılarında bulur kendini bazen bir çamaşır makinesinin ritminde çalkalanır coşkuyla. Ama en keyifli zamanlarını çocuklarla ya da hala çocuk olanlarla oynadığı oyunlarda geçirir. İsterik bir çocuk ıglığına tutunarak başka bir çocuğa sıçrayıverir. Su coşkusunu en iyi çocuğa aktarır. Sabrını ağaca, hüznünü yağmura yükler. Nefesi balıkta gizlidir.

Çocukları doğurtmakla kalmayıp büyütür de. Bunu yaparken usta bir anne gibi eğlendirmesini bilir, ak pak eder çocukları. Büyüdükten sonra da devam eden bu ilişki öldükten sonra musalla taşında son bulur. Aslında herkes hayatın son bulduğunu düşünür ama su, toprağın altına kadar inerek ölüleri bile besler ki o ölüler suyun azmiyle toprağa karışır. Birileri daha ölmüştür artık. Ama su, ölümsüzlüğün sıkıcılığına rağmen dünyayı döndürmeye devam eder çocuksu bir coşkuyla...

Sağolun... Şimdi yoluma devam etmeliyim. Suyunuzu çok uzaklara taşıyacağım. Sağolun...

Temizlik

Kadın uzun süren ev temizliğinden sonra beli ağrılar içinde doğruldu. Etrafa bakıp son eserini dikkatle inceledi. Salon kapısı üstünde kalmış bir parça tozu aldı. Süpürgeliklerin üstünü unuttuğunu farketti. Son bir gayretle onların da tozunu alıp temizlik ve klorak kokan koca evde tek kirli olan bedenini koyacak yer aradı. Hiç bir yere kıyamadan argın, ayakta dikildi. Kıpırdamak istemedi. Kirletmek istemedi. Ayaklarıyla yerde, halının üstünde gezinmek istemedi. Adım bile atmak gelmedi içinden. Kalakaldı...

Kıpırtısız geçen bir kaç dakikaya rağmen hala bir çıkar yol bulamamıştı. Öylece durmayı sürdürdü. Elindeki toz bezini hiç bir yere koyamadı.

Banyo havluları geldi aklına. Düzgün katlanıp asıldığından emin olmak istedi. Çünkü kocası çok önem verirdi havluların

düzgün asılmış olmasına. Ama banyoya kadar gitmek gelmedi içinden. Hem etraf yine kirlenecekti. Düşündü. Hatırlamaya çalıştı. Çarşafı yıkarken kirli banyo havlularını da atmıştı makineye. Temiz el havlularını çekmecedan çıkardığını anımsadı ama lavabonun yanındaki askılığa asıp asmadığından bir türlü emin olamıyordu. Bütün tadı kaçtı. Midesi bulandı. Temizlik kokan ev midesini bulandırdı. Oysa yıllardır zevkle temizlediği, düşünmeden hareket etme rahatlığı içinde şarkılar mırıldanarak köşesini bucağını elden geçirdiği ev şimdi midesini bulandırıyor. Kendini eve çok yabancı hissetti.

Kayınpederinden kalan evi ilk temizlediği zamanlar geldi aklına. O zamanlar daha sağ olan kayınpeder ne tuhaf adamdı. Yarı felçliydi. Temizlik yaparken fırsatını bulup yanlışlıkla olmuş gibi felçsiz elini kalçasına koymuştu bir gün. Koymakla kalmayıp gezdirmişti de. O'ysa hiç hissetmemiş gibi davranıp temizliğe devam etmişti. Ama içinden garip bir şekilde hoşnutsuzluk duymuştu. Kocasını dışında herhangi biri tarafından arzulandığını bilmek memnun etmişti onu. Ne garipti ki şehvetle sevişen kocasının hiçbir dokunuşunu hissetmezdi. Oysa yanlışlık süsü verilmiş bu küçük, belli belirsiz dokunuşu ürperti ve keyifle hissetmişti. Hatta yıllarca unutmuyarak kayınpederiyle aralarında yaşanan tek gerçek şey unvanıyla içinde saklamıştı. Kayınpederi öleli yıllar olmuştu ama o, kendini kötü hissettiği zamanlarda hep bunu aklına getirir, kafasını dağıtır, rahatlar, anlık da olsa mutlu olurdu.

Birden kocasını hiç hatırlamadığını farketti. Yüzünü unutmuştu. Her gün görmeden baktığı, hissetmeden dokunduğu,

dinlemeden sustuğu, ezberleyip sandığa kaldırdığı kocasının yüzünü hiç hatırlayamıyordu.

Elinde tozbezi ayakta dikilir haldeyken, sol tarafındaki duvarda asılı duran kocasının resmi geldi aklına. Bakmak için başını çevirmedi sola. Gözlerini yumdu öylece dikilmeye devam etti.

Evin sesini hiç duymuyordu artık. Yıllarca konuşan ev susmuş, sanki onun çığlığına kulak kesilmişti. Evin dışından gelen kirlili sesler de havada durup asılı kalmışti. Hiçbir ses kıpırdamadı ve kadın öylece dikilmeye devam etti. Artık kıpırdıyamazdı. Ufacık bir hareket veya seste toz kalkacak, havada asılı duran sesler rüzgar çanları gibi bir bir harekete geçecek, en önemlisi ev yeniden kirlenecekti.

Öylece akşam oldu. Kocasını eve geldiğinde ona seslendi ama o duymadı. Önce şaka zanneden kocasını giderek kızmaya başladı. Kıpırdamadan duran karısını dürttü durdu. Kadın hiç orallı olmadı. Yüzüne inen ağır tokattan sonra yanağının kenarında beliren kızarıklıktan bile orallı olmadı. Derken konu komşu toplandılar. Herkes bir şeyler konuşup kadının dikkatini çekmeye, onu kendine getirmeye çalıştıysa da işe yaramadı. Kadın öylece durmayı sürdürdü.

Onu yatırmayı, kolonya koklatmayı, burnuna soğan tutmayı denediler. Kadın taş kesilmiş vaziyette inatla direndi. Üstün bir güç vardı direncinde. Kimse yerinden ayırıp kanepeye yatıramadı onu. Doktor çağırılmayı akıl eden komşular heyecanla hep bir ağızdan durumu anlattılar doktora. Dahiliyeciler doktor hiç ellememelerini ve bir psikiyatrist çağırılmalarını önerdi. Dokunmayın dedi. Yorulunca kendini bırakır. Her

şey normalmiş gibi davranın dedi ve gitti. Komşular bir tanıdık psikiyatrist bulduktan sonra isteksizce ama merakla evlerine dağıldılar. Adam karısını öylece kabullenmiş bir şekilde gelecek yeni doktoru beklemeye koyuldu. Evde ağır bir sessizlik vardı. Adam koltuğa oturup ayakta dikilen karısını izlemeye başladı. Yüzünü, saçlarını, kaskatı kesilen vücudunu izlemeye koyuldu. Uzun bir süre izledikten sonra karısının göz hizasında elini sallayarak göz refleksini ölçmek istedi. Kadın dışarıya karşı kendini tamamen kapatmıştı. Gözleri kocaman açık olmasına rağmen sanki görmüyordu. Kocasını, koskoca evi, evdeki eşyaları, kendi bedenini bile görmüyordu. Adam hiç bu kadar çaresiz kalmamıştı. Korktu karısından. Onunla tatlı tatlı konuşmayı denedi. Kadın hiçbir tepki vermedi. Adam karısının kendisine küs olduğu varsayımıyla alınmaya ve yeniden kızmaya başladı. Bu seferki kızgınlığı başkaydı. Yıllardır ona iyi davrandığı halde karısının kendisine küstüğünü ama bunda haksız olduğunu düşündü. Beyaz eşya dükkanında her Allah'ın günü eşek gibi çalıştığını, eve geldiğinde böyle sorunlarla karşılaşmak istemediğini hatta sorun yaşamamak için karısından uzak durduğunu ama eve para getirdiğini, bu beyaz eşya dükkanının ömrünü aldığını düşündü. Karşılığında karısı biraz sabırlı ve sağdık eş görevini sürdürmeli rolünü iyi yapmalı, ona sorun çıkarmamalıydı. Pürüz istemiyordu hayatında. Her şey kendiliğinden yoluna girsin, daha fazla çaba, gereksiz efor sarf etmeden yaşam dümdüz akıp gitsin istiyordu. Hem etrafındaki esnaf arkadaşlarının hepsi de öyleydi. Neden onların karısı sorun çıkarmamıştı şimdiye kadar? Neden onun karısı böyle taş kesilmişti gereksiz yere? Tüm

bunlar hayatı zorlaştırmaktan başka bir şey değildi. Şimdi bir mucize olsa her şey eskisi gibi sıradan ve sade devam etse diye düşündü. Ama salonun ortasında duran bu yabancı beden şimdi bütün düzeni bozuyor, süregelen oyunu oynanamaz hale getiriyordu. Oysa yorgun ve açtı. Mutfağa girdi. Dünkü yemeklerden bir şeyler atıştırdı. Tekrar salona girdiğinde karısı hala taş kesilmiş duruyordu. Çabuk alışmıştı onun meydan heykeli gibi salonun ortasında durmasına.

Yatak odasına girdi. Pijamalarını giyip karısının yanına geleceğini umarak yatağa yattı. Sabah doktor gelince her şey yoluna girer diye düşünerek uyudu.

Kadın salonda avizenin altında öylece duruyor, gecenin sessizliğinde eşyalarla bütünleşmiş bir şekilde taşlığını koruyordu. Önce birkaç düşünce kıpırdadı zihninde. En sevdiği çocukluk anılarını geçirdi aklından bir taş nasıl geçirirse. Kayınpederinin dokunuşuyla ürperdi sonra. Belindeki ağrıyı hissetti. Bacakları sızlıyor ayakları zonkluyordu. Dişleri ağrıyordu bir de avuçlarına geçen tırnakları. Bir gayretle adım atmaya başladı. Sanki ilk kez yürüyen geyik yavrusu gibi titriyordu bacakları. Elindeki tozbezini farketti. Nerden gelmişti de konmuştu eline? Parmaklarını aralamayı başardı ve bez salonun ortasına indi. Bacaklarının arası sızlayan kadının yatak odasına kadar yürümesi yirmi dakika sürdü. Karanlık odaya girdiğinde kocasının horultusunu duydu. Ağır hareketlerle bir hayalet gibi geceliğini giydi ve yatağın köşesine kıvrıldı.

Adam sabah uyandığında yanında yatan karısını görünce her şeyin normale dönmesinden duyduğu memnuniyetle kalktı

yataktan. Onu uyandırmadan sessizce sıyrılıp, ömrünü tüketen beyaz eşya dükkanını açmak üzere çıktı evden.

Kadın yatakta gözlerini açtığında karşı duvarda asılı sarı simli çerçevenin içinde kayınpederinin karısıyla olan fotoğrafını gördü. Yine bir huzur ve keyif kapladı içini. Çerçevenin üstünde biraz toz vardı. Yataktan kalktığında beli ağrıyordu. Ne kadar tozluydu bu ev. Hemen işe koyulmalıydı.

Bir Bütünün Parçası (Kefeki)

En tepeden öyle büyük bir baskı var ki kemiklerimin acı eşiğinin giderek düştüğünü hissediyorum. Neden bu kadar ağır diye düşünüyorum. Ya dayanamaz da un ufak, tuz buz olursam? O zaman yukardakiler düşmez mi aşağı? Ayrıca bu yukardakiler neden yukarda? Ya da ben neden aşağıdayım? Şöyle bir aşağı baktığımda benden başka bir sürü başkaları da var. Arada sıkışıp kalmış olma duygusuyla başetmek yıllarımı aldı. Ama bu ağırlık bunca yıla meydan okurcasına güçsüzleştiriyor beni. Dayanmak gerek. Neden bilmiyorum ama saçma bir iş de olsa başarmak için sağlam durmak gerek. Böylesi öngörülmüş tarihten beri. Sağlam durmak, başlanan işi sürdürmek ve dayanmak.

Üst tarafa yakın bir yerlerde olduğumu seziyorum ama göremiyorum. Oysa alt taraf uzayıp küçülerek gidiyor. Tıpkı bir uçurum gibi dik ve dipsiz. Ya da bana öyle geliyor. Üstümdeki

ağırlığa bakılırsa yukarısı da fena sayılmaz. Ama göremiyorum. Sadece aşağı bakan gözlerim yukarıyı da görebilse ne güzel olurdu. Aşağıdakileri düşününce onların benden daha fazla ağırlığa dayanabildiklerini basit bir mantıkla farkedebiliyorum. Aslında hepimiz aynıyız. O halde onlar daha fazla ağırlığa dayanabiliyorlarsa ben de dişimi sıkmalıyım. Nazlanmak yok.

Ağrılar artıyor. Kemiklerim sızlıyor. Yaşlı ve zayıf bir adamın romatizması gibiyim. Giderek artan bu ağırlık benim yok oluşumu hazırlıyor. Ama öylesine garip bir çelişki var ki ortada, yok oluşum aynı zamanda var oluşumun nedeni. Aslında hepimiz birlikte bir 'şey'iz ama ayrı ayrı hiçiz. Eğer dayanamazsam dağılır ve ayrı ayrı birer hiç oluruz. Sanırım herkes böyle düşünüyor. Ama kimse bunu dillendirmedeği için kimse açıkça konuşmadığı için saçma bir sessizlik var ortada. Sanki büyük bir sır var.

Kimilerinin bulduğu, kimilerinin henüz bilemediği, kimilerinin de hiç bulamadığı bir sır.

Ağırlıktan sıkışıp büzüşmüş bedenimle yalnızca sınırlı bazı hareketler yapabiliyorum. Ötesi zorunluluk. Herkes aynı. Zamanla yukarısı, yeni parçalar eklenerek büyüyor. Durmak yok. Her eklenen parçayı hissedebiliyorum.

Yukarısı büyüdükçe başkaları da aşağı bakıp benim için aynı şeyleri düşünüyordur. Ama sonra başkaları da onlar için aynı şeyleri düşünecek. Bunu ben biliyorum ama yeni eklenen parçalar bilmeyecek. Yıllar geçtikçe üstlerine eklenen parçaları hissetmeye başlayacaklar. Sonra onlar da benim gibi düşünecek. Sessiz bir duvar örülüşünün içindeyiz sanki. Usta ortalarda yok.

Belki de biziz usta.

Kıpırdamaya çalışıyorum, olmuyor. Zaten kıpırdamanın da anlamı yok. Ah biraz hareket edebilsem. Kemiklerim açıl-
sa. Nerede olduğuma bir bakabilsem. Biraz fikir yürütebilsem.
Belki rahatlardım o zaman. Bedenimle olmasa da fikirlerimle
hareket edebilme şansım olurdu. Oysa hiç bir fikrim yok!

En yakın olduğum sağımdaki ve solumdaki parçalar.
Çünkü onlarla aynı ağırlığı taşıyoruz. Altımdaki parçaya olan
mahçubiyetim, üstümdeki parçaya olan sorumluluğumla den-
geleniyor. Oysa sağımdaki ve solumdaki parçalarla eşitiz. Aynı
kuşaktan insanlar gibiyiz onlarla. Aynı şeyleri aynı zamanda ya-
şadık ve öğrendik. Kardeş gibiyiz. Aynı fırından çıkmış bir dizi
halapayız biz. Yaşadığımız her yıl onlarca kilo ediyor. İlk yıllar-
ımı anımsıyorum. Her şey ne kadar da hafifti. Üstümde hiç
ağırlık olmadığından bilincim de henüz oturmamıştı. Bilincin
yerine oturması için ağırlık gerekiyormuş. Yukarıya daha yakın
bir yerlerde olduğumu düşünüyorum. O halde üzerime daha
çok ağırlık binecek. Hazırlıklı olmalıyım. Dayanmalıyım.

Saygı duyduğum benden eskiler yer alıyor en alta doğru.
Onların işi daha zormuş. En alttakiler kim bilir ne yapıyor?
Dayanamayanlar belki de lime lime dökülüyor, eriyor ve toz
haline gelip etrafa dağılıyor. Belki de düşünceler böyle yıkılıyor.
Ama yükseliş devam ediyor. Üst taraf yükseldikçe ve en alttaki
parçalar dağıldıkça ben alta doğru kayıyorum. Sanırım so-
nunda ben de un ufak olup giderim. Beni bir arada tutan şey
yaşam olmalı. Aynı zamanda alta doğru kayışımı ve tuz buz
oluşumu hazırlayan da o. Nasıl bir çelişki bu? Neyin ödülü bu

bize ve neyin kurbanıyız aynı zamanda bilmiyorum. Altımdakiler, üstümdelikler ve yanımdakiler, başka hiç birşey yok. Neden bir arada durmak zorundayız? Neden gidemiyoruz bir yerlere? Gitmek ne demek bilmiyorum. Gerçekten gitmek.... Çekip gitssek... Ama nereye? Ova yok, yol yok, ağaç yok. Bütün bunların ne olduğunu bilmiyorum ama zaten yoklar. Kaygılanacak bir şey de yok. Beklemek gerek. Dayanmak ve beklemek. Lime lime dökülmeyi, erimeyi, havaya karışmayı, bu sessiz ve neden-siz sırdan kurtulmayı, yıkılmayı beklemek gerek. Kollarım yok ama kollarımı kavuşturup bekleme duygusu var içimde. Hiç bir hareket olmaksızın sadece fikrimde, kollarımı kavuşturup bekliyorum. Bekleyeceğim.

İşte tam da bu sırada sen geliyorsun karanlıklardan. Bir elinde, içi kıpkırmızı boyayla dolu bir kova, diğer elinde eni geniş bir fırça. Ben yukarıda olduğumdan senin yüzünü göremiyorum. Yalnızca yeşil bereni görebiliyorum. Bir de berenin altından aşağıya doğru uzayıp giden sarı saçlarını. Seni kuş bakışı seyrediyorum. Benim gibi olan herkes seni seyrediyor, sana bakıyor. Ama ben bir başka bakıyorum. Bu kadar uzun ve kasvetli bekleyişten sonra hayatımdaki en güzel en eğlenceli şeysin sen. Seni izlemeye doyamıyorum. Bir de yüzünü görebilsem...

Derken fırçayı boya kovaasına daldırıp, üstümüze boya sürmek için ayak parmaklarının ucunda yükselerek başını yukarı kaldırırıyorsun. Şimdi yüzünü görebiliyorum. Direkt bana bakmıyorsun ama sanki beni hissediyorsun. Yazı yazarken başının her yukarı kalkışında yüzünü ezberliyorum. Yazının bitmesine yakın, sanki 'İ' harfinin noktasını koyar gibi elin yukarı kalkı-

yor ve bana iyice yaklaşıyor. Noktanın neredeyse tamamı beni kırmızıya boyuyor. Sonra hızlıca bir 'Z' ve 'M' yazıp hızla uzaklaştığını görüyorum. Hayatımın tek eğlencesi ve en güzel şeyim, geldiği gibi karanlıkta kayboluyor...

Üzerimize ne yazdığını bilmiyorum. Ama sana o yazıyı yazdıran ve seni bana getiren şey neyse muhteşem bir şey olmalı.

Artık seni bir daha göremeyeceğimi biliyorum. Beni kırmızıya boyayıp gittin. Üzerinden çok zaman geçti. Şimdilerde yazdığın yazıyı çözmeye çalışıyorum. Henüz çözememiş olsam da sana inandığım gibi şimdi de ona inanıyorum. Yazdığın yazı her neyse, onu seviyorum. Senden ötürü...

Tıpkı Ray Charles Gibi

Kız, müzik uğruna her şeyi tepmiş, iktisat fakültesini ikinci sınıftan terk etmiş, ailesiyle arası açılmış, gelecek kaygıları uykularında büyürken, tek başınalığı onun ruhunu sarmışken, bir soğan gibi kabuklarını bir bir dökmek derindeki cücüğe ulaşmak isterken, panik ataktan kendini sık sık ölüyor zannederken, henüz hiç sevgilisi olmadan hayatını kör topal sürdürürken, kadınlığını keşfedememiş tam bir birey olamamışken, herkes yapması gerekenleri emir verir gibi kulağına fısıldarken, derdini kimselere anlatamamışken henüz, rahim kanserini nasıl yeneceğini bilemezken ve en iyi ihtimalin bir daha çocuğunun olmamasıyken, ergenlikte burnuna ilişmiş ve bir daha hiç ondan ayrılmamış olan koca sivilceye rağmen, olmayan göğüslerinden yakınırken bazen de onlarla yaşamaya alışmak isterken, parasızlık aortlarını sıkıştırırken, hayatı boyunca hiçbir zaman yiyeme-

diği tropikal meyvelerin tadını bilmeden, örgü örmeyi annesi gibi bir türlü beceremeden daha, kredi kartı sahibi olamadan, kendine ait bir odası olmadan yatakta kız kardeşi olmaksızın bir gün bile yatamamışken ve yattığı kanepenin arkalığından başka kitaplığı yokken, elinde bir tomar kan testi ve tomografi sonuçları olduğu halde girdi konservatuar müzik bölümü sınavlarına.

Gözü karaydı ve kazanırsa her yolu deneyip okulu okuyacak hatta bitirecek, içindeki cücüğü ortaya çıkaracak, kendi müziğini dinleyecekti artık.

Kazandı...

Takip eden günler, parasızlıkta nasıl okuyacağıının ve ailesiyle nasıl cebelleşceğinin, okula nasıl uyum sağlayacağıının planlarıyla ve ilk kez istediği şeye ulaşmanın heyecanıylay, uykusuzca geçti.

İlk yıl eğitimcilerinin yönlendirmesiyle daha önce görmediği bir aletle tanıştı.

Trompet...

Yılsonunda nota okuyabiliyor, bursla aldığı kötü trompetten kendine güzel gelen sesler çıkartabiliyordu. Ama notları biraz düşük olduğundan bursunu kaybetme riski yine uykularını kaçırıyor, burstan atılma ve okulu bırakma olasılığını hazmedemiyordu. Eğitimcilerinden birinin ona ders sırasında 'Kulaksız' diye bağırması okulda aynı lakapla anılmasını sağlamış, işin tuhafı arkadaşları da ona kulaksız diye seslendiğinde dönüp bakar olmuştuy.

Kulaksız...

Konservatuar müzik bölümünde böyle bir lakapla anılan tek insan olarak yıllar sonra bile konuşmalara konu olacak, utanç verici bir damga yediği için bunu silmesi uzun zaman alacaktı. Hayatına çıkan zorluklar onu yıldırır da bir tek müzikle olan dostluğuna güveniyor, onu seviyor ve ona hiç incitmeden yaklaşmasını biliyordu. Tek dostunu kırmamak için bazen kendini ona bırakıyor, sözünü dinliyor, gözünün içine bakıyordu. Müzikle olan dostluğunu trompetinde kişileştirmiş, onun bütün bakımını, temizliğini, keyfini ve huzurunu sağlamayı amaç edinmişti. Trompetiyle sık sık konuşur ona en gizli düşüncelerini anlatır, haddi olmadan hoşlandığı genç oğlanlardan bahseder, sonra da büyük bir pot kırmış gibi yüzü kızarır, kısa sessizlikten sonra kendini toparlayıp bu kez onun sıkıntılarını dinlemeye koyulurdu. Gündüzleri yanında gezdirir tüm yenilikleri onunla paylaşır dünyayı onunla yeniden anlamlandırırđı. Akşam yemekten sonra kız kardeşi uyuyunca onu uyandırmamak için fısır fısır trompetine kitap okur, geceleri kabuslar içinde uyanırsa onun soluğunu kontrol eder, kıpırtısız sakinliğine bakarak rahatlayıp sessizce tekrar uykuya dalarđı.

Bir keresinde Ray Charles'in müzik yaşamını anlatan bir kitap okuyordu ki düşünceleri hızla titreşmeye başladı. O an trompetini bile görmedi gözü. Yanında yuvarlanmış yatan kız kardeşinin varlığını unutmuş, aklındaki fırtınalarla usta bir kapitan gibi boğuşuyordu. İyi duymanın yollarından bahsediyordu kitap. Ray Charles'in başarılarından bahsediyordu.

Belki ona iyi duymanın yolunu gösterir, hiç olmazsa ipucu verirdi. Bir solukta bitirdikten sonra kapattı kitabı ve düşündü.

Kör müzisyenlerin başarıları ve efsanevi hayatları üstüne öyle çok örnek vardı ki. Hepsi müziğin birer abidesi gibi hala anılır, dinlenir, birçokları tarafından sahiplenilirdi. Boşuna değildi bütün bunlar. Gözün görmediği yere kulak yetiştirirdi. Göz yoksa kulak iki kattı, on kattı ve o güç, gözün açığını kapatmak için alabildiğine büyürdü.

İyi duymanın yolu gözleri kapatmaktan geçer. Ve kız hiç açmamak üzere yumdu gözlerini...

Yumdu...

İlk zamanlar başına gelebilecek her türlü felaketten kulakları korudu onu. Her şeyi dinler oldu. Duyamadığı tüm incelikleri keşfetti. Sonraki günler trompetini elleriyle yeniden tanıdı. Elleriyle gördü. Parmak uçları göz oldu ona. İlk kez trompetinin kokusunu hissettiğinde gözlerini kapatmanın zevkini ve her şeyi doğru olarak yeniden tanımanın çocuksu heyecanını duydu. Görünüşün aldatmacasından uzak geçen günler, ona yaradı. Gözlerini hiç açmıyor, en dayanılmaz anlarda Ray Charles'i düşünüyordu. Gözüne taktığı siyah bant ona insanlar arasında özel bir yer edinmesini sağladı. Arkadaşları artık 'kulaksız' diyecek oldular. O kirli ve utanç verici damgayı silmişti. Trompetini öyle bir okşuyordu ki çıkan sese kendi kulakları inanamıyordu. Artık en yakın dostu onun bir parçası gibiydi. Çünkü o da kendisine saygı gösteriyor, bir dediğini iki etmiyor, kör bir insanın tüm ihtiyaçlarını karşılayabilmek için seferber oluyordu. Körlüğün verdiği sakinlik ve dinleme yetisi yüzünde huzurlu bir ifadeye bürünmüş, her şeyi daha iyi dinlemeyi ve anlamayı öğrenmiş, yüreğini de dinlemeye başlamıştı.

Dengeler bütünüydü hayat. Bir taraf hafifleyince diğer taraf ağır basıyordu. Rahim kanseri gerilemiş ve artık bir risk kalmamıştı. Doktoru ona karanlıkta salgılanan enzimlerden bahsetti. Sonradan öğrendiğine göre hiçbir körün kanser olduğu görülmemişti.

Alıştığı körlük ona hayatında hep hedeflediği sağlığı, saygınlığı ve kariyeri sağlamıştı. Trompetini konuşturuyor, kimseye söyleyemediği sırlarını notalarla sese dönüştürüp anlatıyordu herkese. Herkes onu anlıyor ve seviyordu. Konserler, albümler, katıldığı programlar onu müziğin karanlık kraliçesi yapmış, hayatını siyah bir rüya gibi şekillendirmiş, saygın bir dokunulmazlık kazandırmıştı.

Kız, renkleri özlemişti oysa. Işığı ve ışığın trompetindeki parlayışını özlemişti.

Günler, yine sevgilisi olmadan, burnundaki sivilceyi yok ettiği halde nasıl görüldüğünü bilmeden, televizyonda kendini göremeden, rahim kanserini yendiği halde çocuk yapamadan, Kız kardeşinin boyattığı saç rengini bilemeden, örgü örmeyi hala beceremeden, tropikal meyvelerin tadını bilse de görüntüsünü fark edemeden, tam bir birey olmuş ama hala kadınlığını keşfedememiş bir şekilde, sinemadan sonra vitrin gezip kendine elbise bakamadan, yatağında tek başına yatabilse de denize tek başına giremeden, teninin rengini unutmuşken güneşte yanmış halini hayal bile edemeden, yüzünü rahatça yıkadıktan sonra aynada kendini beğenemeden, Deniz manzaralı ev ve koca bir kitaplık yaptırabileceği limitsiz kredi kartları olmasına rağmen bunları yaptırmanın anlamsızlığı içinde kıvranırken, yeşilin,

morun, turuncunun ifade ettiği anlamları unutmuş halde ve hızla geçiyordu.

Ve orta yaşlı kız, onca yıldan sonra artık açmak istedi gözlerini.

Açtı...

‘Göremiyorum...!’ diye haykırdı sonra. Sesi villasının bahçesinde yankılandı. Yakınları koştular yanına telaşla. Orta yaşlı kızın kör olduğunu öğrenince üzölüp ağladılar. Kahroldular.

Ve yaşlı kız evinin tüm duvarlarını siyaha boyattı o günden sonra. Tıpkı Ray Charles gibi. Haykırışını trompetinden çıkan olağanüstü güzel seslerin aralarına gizledi. Müziğine gizledi. Tıpkı Ray Charles gibi.

Ters yöne uçan iki kuş havada karşılaşmış.

Biri diğerine seslenmiş.

- Ben sıcak iklimlere göç ediyorum sen böyle nereye?

Diğer kuş yolunu hiç değiştirmeden yüksek sesle cevap vermiş.

- Ben de sıcak iklimlere göç ediyorum.

Uçar Adım Kuş Güncesi

*'Geri geri uçan Goofus kuşları için nereye gittiklerinden
çok nerden geldikleri önemlidir.'*

J. Luis Borges

Goofus Kuşları

Goofus kuşları geri geri uçabilmeyi başarabilmiş tek kuş türüdür yeryüzünde. Ancak türleri tükenmek üzere olan bu kuşlardan bazıları yüzyıllardır alıştıkları uçuş yönünü değiştirmekte bulmuşlar çözümünü. Ama yaşlı Goofus kuşları buna şiddetle karşı çıkmışlar. Olağanüstü kuş meclisini toplayarak hararetli bir tartışmaya girişmişler. Biri demiş; 'Soyumuzun tükenmesine engel olmak için artık ileri ileri uçmalıyız ve önümüzü görmeliyiz. Bu şekilde telef oluyoruz.' Yaşlı bir Goofus karşı çıkarak söz almış; 'Atalarımızın izinden gitmezsek asıl o zaman soyumuz tükenir. Geçmişle bağı kalmayanlar bu dünyanın düzeninde yok olmaya mahkumdur.' Genç bir Goofus söz almış; 'Atalarımız bize geri geri uçmaktan başka bir şey bırakmamışlar, bari biz sonraki kuşaklara atalık yapalım. Onlara, ileri uçmanın tüm güzelliklerini ve faydalarını yaşatacak bir gelecek bır-

rakalım. Bu zevki tatsınlar.’ Başka bir yaşlı ileri gelen (Burada aslında geri gelen denmesi daha doğru olacak) şöyle haykırmış; ‘Sen bunun zevkli olduğunu söylediğine göre ileri ileri uçmuşa benziyorsun!’ Uzun süre önce yasaklanan ileri uçmanın cezası ölümmüş. Diğer kuşlar (Cellat kuşlar) tarafından gagalanarak parçalanma cezası yıllardır büyük bir disiplinle uygulanırmış. Genç Goofus sonuçlarını göze alarak konuşmuş; ‘Evet... Bir kez yaptım... Çok zevkli ve kolay. Neden siz de denemiyorsunuz?’ Diğer Goofus’lar dehşet içinde kalmışlar ve oturum genç Goofus’un gagalanarak öldürülmesi kararıyla sonlanmış. O günden sonra uzunca bir süre kimse ileri ileri uçmaya yeltenmemiş. Zaten bunu engellemek için çok çeşitli gelenek görenekler, atasözleri ve yıllardır günümüze kadar ulaşan alışkanlıklar varmış kültürlerinde. Örneğin ileri gelenlerine ‘Büyük geri gelen’ derlermiş. İleri görüşlü yerine ‘Geri görüşü sağlam’, ilerici yerine ‘Gericî’, gerizekalı yerine ‘İlerizekalı’ terimlerini kullanırlarmış. Geri geri uçma şenlikleri düzenlenir, bu şenlikte çeşitli yarışmalar yapılırmış. Yarışmada birinci gelen Goofus ipi poposuyla göğüslediğinden ‘İpi popolamak’ deyimini yerleşmiş dillerine. Zaten ipi popolayan ve birinci gelen Goofus diğer yarışmacıların poposunu görürmüş yalnızca. Üstelik bu yarışlarda çok da yol alamazlarmış. Geri geri uçtuklarından dallara, çalılara, bazen de yüksek kayalıklara çarpa çarpa telef olurlarmış. Ama yine de geri geri uçma alışkanlıklarını pekiştirmek, vazgeçilmez kılmak için her yıl düzenlenirmiş bu şenlikler. Aslında telef olmak için bu şenliklere gerek de yokmuş. Goofus kuşları senede iki kere yumurtlar ve her defasında dört yumur-

ta bırakırlarmış. Yavrular yumurtadan çıkar çıkmaz annelerini taklit etmek için geri geri uçarken zaten telef olurlar, her dört yavrudan üçü yok olurmuş. Bunu iyi bilen timsahlar, geri geri uçan Goofus kuşlarının uçuş yönünde ağızlarını açıp beklediklerinde karınlarını zahmetsizce doyururlarmış. Goofus'ların yaşadığı yer olan Nibumba ormanındaki timsahlar bu yüzden oldukça şişman, büyük ve hantalmış.

Soyu tükenme aşamasında olan Goofus kuşları arasında giderek bir panik başlamış ve paniğe kapılan herkes gibi her türlü tehlikeyi göze alarak çözüm yolu bulmaya koyulmuşlar korkusuzca. Geri geri uçmaktan vazgeçmeye kararlı bazı bilimkuşları, atalarının neden bu yolu seçtiklerinin ipuçlarını geçmişte aramaya başlamışlar. Bu araştırmayı rahat yapabilmek için de 'Büyük geri gelenler'e, atalarının büyüklüğünü gözler önüne serebilmek için çalıştıklarını ve soylarının tarihini çıkardıklarını söylemişler. Hatta bunun için kuşmeclisinden maddi destek bile almışlar. Karara göre bu konuda çalışan bilimkuşlarının gereksinimleri diğer kuşlar tarafından karşılanacak, her kuş toplayabildiği yiyeceğin dörtte birini bilim kuşlarına vermekle sorumlu tutulacaktı. Kuşmeclisinin yasalaştırdığı bu karar bilim kuşlarının önünü açmış. Bu arada ileri uçmayı deneyen kuşların sayısı giderek artmış. Cellat kuşlara da çok iş düşer olmuş. Ama kuşların bir kısmı, nasıl olsa sağa sola çarparak ya da ağız açık bekleyen bir timsaha yakalanarak yok olacaklarını bildiklerinden, hiç olmazsa ölmeden bir kere ileri uçmayı denemeyi yeğliyorlarmış. Sayıları öyle çoğalmış ki bu kuşların neredeyse her gün bir kaç gagalama töreni yapılıyor, zaten tü-

kenmek üzere olan soyları daha da hızlı tükenir oluyormuş. Büyük geri gelenler daha sert önlemler almaya başlamışlar. İleri uçmayı deneyenlerin önünü kesmek için, ileri uçmalarını beklemek yerine ileri uçmayı düşündükleri anı yakalamaya çalışmışlar. Böylelikle ileri uçmayı düşünen her kuş, aklından bu düşünceyi geçirdiği an, güvenliği sağlayan Goofus kuşları tarafından sarmalanıp cellat kuşların arasına salınıyormuş. Derken Goofus kuşları öylesine azalmışlar ki yalnızca büyük geri gelenler, güvenliği sağlayanlar, cellat Goofus kuşları ve araştırmacı bilimkuşları kalmış. Artık diğerleri kalmadığından yiyecek toplama işi güvenliği sağlayan kuşlara verilmiş. Onlar da geri geri uçarken telef olunca sıra cellat kuşlara gelmiş. Cellat kuşların yer yer birbirlerini gagalayarak yer yer timsahların ağzına ustaca yerleşerek yok olmasından sonra geriye kalanlar bilimkuşlarıyla büyük gerigelen kuşlar olmuş. Kimse kalmayınca araştırmacı bilimkuşları tarih araştırmalarını sonlandırmak zorunda kalmış. Büyük gerigelen kuşlardan korktuklarından araştırmalarının sonucunu şöyle açıklamışlar; ‘Şanlı tarihimiz boyunca atalarımız bize geri geri uçmayı salık vermiştir. Böylelikle zamana kahramanca meydan okumamızı sağlamışlardır. Bütün zorlukları popomuzla karşılamamızı ve bu sayede ayakta kalmamızı öngörmüşlerdir. Ancak dünyanın düzeni öylesine kötü gelişmiş, ahlaksızlık açlık ve hırs öylesine büyümüştür ki türümüz bu düzenle başedemez hale gelmiştir. Kahramanca ölen atalarımızın ruhunu yaşatmak için bu kararımızdan (Geri geri uçuş kararından) ölüm pahasına vazgeçilmemelidir... Bu günlere kadar yaşamamızı sağlayan atalarımızın ruhu şad ol-

sun. Dünyanın kahpe düzenine lanet olsun...'

Araştırmanın böyle sonuçlanmasından pek mutlu olan büyük gerigelenler, bilimkuşlarına devlet madalyası ve taktirname vermişler. Ancak bilimkuşları besinsizlikten öyle zayıflamışlar ki madalyaları taşıyacak güçleri bile kalmamış. Artık yiyecek toplayan kuşlar kalmadığından son yiyecekleri büyük gerigelenler yiyor, bilim kuşlarına vermiyorlarmış. Derken bilim kuşları sefalet ve açlıkla karşı karşıya gelince kuşmeclisini bir araya toplayıp bir devlet yemeğinde gerçekleri açıklama kararı almışlar. Hiç olmazsa yemekte karınlarını doyurabilmek için gerçekleri söylemeyi göze almışlar. Bu aynı zamanda bir itiraf yemeğiymiş. Yemek yiyip karınlarını doyurduktan sonra genç bir araştırmacı söz istemiş; 'Sayın büyük gerigelenler. Bilindiği üzere sizlere araştırmalarımızın sonucunu açıklamıştık. Ama gizlediğimiz bir şey var. Madem artık yok oluyoruz, bu gizi sizle paylaşmaya karar verdik. Atalarımızın geri geri uçuşma nedeni, yuvalarını kaybetme korkusuymuş...'

Bunun üstüne uzun bir sessizlik olmuş. Hem durumun ciddiyetinden hem de yiyecekleri azaldığı için uzun süredir çok az yiyerek yaşadıkları için kimsenin konuşmaya gücü kalmadığından bu sessizlik uzamış gitmiş...

Bu son yemekle birlikte geriye kalan bir avuç Goofus kuşu da sessizliğin içinde yok olmuşlar. Yok olmuşlar ama yuvalarını kaybetmeden yok olmuşlar. İşte o günden beri Nibumba ormanında büyük bir sessizlik hakimdir. Ve o yörede timsahların hala ağzı açık saatlerce beklemeleri bundandır.

Haberci Kuşlar

Göçmen kuşlarla haberci kuşlar ters yöne uçarlar. Birileri güneye göç ederken diğerleri kuzeyin soğuk tufanlarında yok olma pahasına ilerlerler havada. Öyle çokturlar ki bazen geriye bir tanesi kalır ama haber mutlaka yerine ulaşır hep. Bu yüzden yerin kulağı vardır derler kuzeyliler. Oysa haberci kuşlardır yerin kulağı da gözü de. Güneye uçanlar şen şakrak büyük bir gürültüyle yol alırlar semalarda. Oysa ötekiler hiç konuşmazlar. Sırlarını ve haberlerini korumanın tek yoludur bu. Susan kuşlarda çok haber vardır. Konuşanlarsa dedikoduya çevirirler haberleri. Dedikoduyla haber arasında, dünyanın en güneyiyle en kuzeyi arasındaki mesafe kadar fark vardır.

Düğüm

Bohça, ‘yeni doğan’ bölümünde çalışan leyleklerin vazgeçilmez malzemesidir. Leylekler gagalarıyla bohçaya düğüm atmayı iyi becerirler. Kargalar bunu beceremedikleri için leyleklere hırs-la gülerler. Oysa her leylek bunlara tınmadan, büyük bir kon-santrasyon içinde, soğukkanlılıkla düğüm atmaya özen gösterir. Çünkü bu düğüm her yeni doğanın hayata ilk bağıdır. Bu yüz-den, leylekler tarafından olağanüstü bir ciddiyet ve tören ha-vasında, kargaların gülüşmelerine aldırmadan yapılır bu işlem. Tüm bunlar kargaları daha da çok güldürür. Oysa onlar da aynı düğümle bağlanmışlardır hayata.

Haulabari

Afrika'nın 32. enlem ve 38. boylamında bulunan Tsambawa bölgesinde İpuah yerlileri yaşar. İpuah'lar çok zaman önce mızraklarının ucunu tasarlarken, göç eden kuşların havada çizdikleri 'V' harfinden esinlenmişlerdir. Atalarının bu buluşunu saygıyla koruyarak günümüze kadar gelmesini sağlayan İpuah'ların inançları hiçbir değişim göstermemiştir. Onların inancına göre, bu şekilde yapılmış mızrak atıldığında, göç eden kuşlar kadar uzaklara gider. Ataları gibi hala mızraklarını atarken, 'Kuşlar gibi' anlamına gelen 'Haulabari' sözcüğünü yüksek sesle haykırlar. Bu öyle bir güç verir ki mızraklarına, düşündüklerinden daha uzağa atarlar her seferinde. Ve yine her seferinde buna şaşırان yerliler, kuşlara teşekkür ederler içlerinden. Çünkü bilirler ki birbirlerine çok benzeyen bu kuşların geçmişleri ve tecrübeleri kendilerinininkinden daha eski ve güvenilirdir. Bu yüzden

kuşlara, birbirlerine duydukları saygıdan daha derin bir saygı duyarlar. Ama bu durum onları avlamalarını ve yemelerini engellemez.

Akbabalar

Akbabaların en büyük özellikleri sabırla beklemeleridir. Bazen öyle uzun bekleyebilirler ki bir ömür sürebilir. Aslında dünyaya yeni gelen her canlıyı beklemek gibi üstün ve ulvi bir görevleri vardır. Yaşama dahil olmazlar. Yaşamlarını sadece bekleyerek kazanırlar. Spor yapmazlar ve genellikle uçmayı bile beceremezler. Bekleme edimi öylesine işlemiştir ki içlerine, her şeyi bekleyerek çözebilirler. Uzun deneyimlerden sonra edindikleri bu kavram onları ayakta tutmuş ve soylarını sürdürmelerini sağlamıştır. Onların beklemeyi sevdikleri için mi leş yedikleri, yoksa leş yedikleri için mi beklemeyi sevdikleri hala çözülememiş bir muammadır. Yaşlı akbabalar gençlere sadece beklemeyi salık verir. Büyüyüp palazlanan yavrular iyi bir bekleyici olurlar süreç içinde.

İkinci önemli özellikleri olan paylaşma yeteneği kendiliğinden ortaya çıkmıştır. Bir leşi paylaşırlar. Çünkü bilirler ki kendilerine mutlaka artık kalacaktır. Ayrıca bir leşin bayatlama olasılığı yoktur.

İlk önceleri, diğer yırtıcılardan korktukları, ayrıca tembel oldukları için avlanamadıkları ve bu yüzden leş yedikleri düşünülse de sonraları bu kadar iri olmaları göz önünde bulundularak leş yemeyi tercih ettikleri sonucuna varılmıştır. Kesin olmayan bu sonuç tamamen bir varsayımdan ibarettir. Aslında öldürmeyi beceremedikleri için bekledikleri düşüncesi ise son yıllarda daha çok değer kazanmıştır. Çünkü bu ketum hayvanlar diğer yırtıcıları tetikçi olarak kullanırlar. Kendileri öldüremeyecek kadar duygusal ve dost canlısı olduğundan başkalarının öldürdüklerinden beslenmeyi tercih etmişlerdir. Kimsenin ölmediği durumlardaysa bu tercihleri, birilerini birilerine kırdırma politikasına yönelmiştir. Böylelikle her zaman yiyecek bulmayı becerdikleri için soyları hiçbir zaman tükenmeyecek hayvanlar listesinde en başlarda yer alırlar. Kodaman olduklarından onlara kimseler bulaşamaz.

Her zaman olay yerindedirler. Aransalar bulunmazlar ama aslında çoğunlukla burnumuzun dibindedirler. Şöyle bir üstün-körü bakacak olursak kimseye zarar verdikleri yoktur. Hatta onları başlı başına bir çevreci ve temizlik işçisi olarak algılamak da mümkün. Ancak tüm canlıların ölmesi durumunda türlerinin yok olabileceğini bildiklerinden, çiftleşmeyi ve üremeyi teşvik ederler. Tıpkı düğünlerde dolar ve euro saçanlarıinkiyle aynı kökten gelen bu duyguları yüzünden her çiftleşme onları

memnun eder. Çünkü dünyaya gelecek her canlı onlar için yeni bir bekleme kapısı, yaşamlarını sürdürebilmeleri için yeni bir besin kaynağıdır.

Bu duygusal hayvanlar, sık sık yandaşıları çakallar ve sırtlanlarla birlikte görünürler. Onlardan tek farkları vardır, her durumdan uçarak sıyrılmayı iyi bilirler. Böyle zamanlarda onlara kimse ulaşamaz.

Kendilerini çok güzel unutturabilen bu hayvanlar daha çok hareketsiz duran dekoratif malzeme gibidirler. Her evin bir tarafında bulunabilecek kadar yaşamımıza girebilmiş olduklarından onların varlığını yadırgamayız ve hatta unutturuz onları. Oysa onlar hep oradadır ve beklerler. Tıpkı ölümün bize kendini unutturması gibidirler.

Hiç ölmeyecekmiş gibi yaşayan bir geyik, bir kurşun gibi ensesine giren iki sivri dişi aniden hissedebilir. İşte bütün bunlar olurken akbabalar oradadır. Bazen kaplanlara geyiği hedef gösterirler. Kaplanlar işini bitirdikten sonra olay yerinden hiç ayrılmayan akbabalar maktule yaklaşır. Beklemelerinin karşılığını alırlar. Geyikten geriye kalanlar, (ki sokak ortasında öldürülen bir aydının cesedi yerden kalkınca bile geriye mutlaka birşey kalır) akbabalar için yeter de artar bile. Tüm canlıların sonsuza dek gideremedikleri derin açlık duygusunun, geçici bir şekilde üstesinden gelirler. Sonra yeni tetikçilere, yeni kurbanlara, yeni maceralara doğru gün batımında yine beklemeye koyulurlar. Düğünlerde dolar euro saçanlarla, sokak ortasında vurulan bir aydın arasında nasıl bir bağ varsa akbabalarla geyikler arasında da öylesi bir bağ vardır

İsimsiz Kuşlar

Djamba nehrinin çıkış noktası, Forfulla dağlarının doruğuna yakın bir yerlerdedir. Bir zamanlar rakımın oldukça yüksek olduğu bu dağlarda soyu tükenmek üzere olan bir kuş türü yaşamış. Dünyada sadece üç kez görüntülenebilmiş olan bu kuşlara henüz bir isim verilememiştir. İsim verildiği anda o isme bağlılık kazanan bu kuş türü, konulan isimden beklenmeyecek şekilde yaşama biçimlerini hayati bir değişikliğe uğratarak kendilerine isim koyan kuşbilimcileri şaşkına çevirirlermiş.

İlk görüntülendiklerinde Forfulla dağlarına Djamba nehrinin sunduğu ekolojik ortamda yaşayan yabanıl bir dağ kuşu izlenimindeydiler. İtalyan kuşbilimci Fabio Lunari, bu türü gözlemledikten sonra ilk kez fotoğraflarını çekmiş ve onlara 'Dağcıkuş' anlamına gelen Alpinistacello ismini vermiştir...

Ancak bu kuşlar kendilerine bu ismin verildiğini anladıkları andan itibaren, Forfulla dağlarının en dik ve yüksek şelalesinden aşağı doğru hızla indikten sonra nehre paralel olarak uçmuş ve nehri büyük okyanusa kadar takip ederek yaşamlarını ıssız bir okyanusta sürdürmeye başlamışlar. Böylece onlara koyulan Alpinistacello isminin anlamını boşa çıkarmışlardır. Bu kadar yüksek rakım değişikliğine ve yaşam koşullarının farklılığına nasıl uyum sağlayabildikleri hala bilinmiyor.

Onları okyanus koşullarında ikinci kez görüntüleyen kuşbilimci David Carpenter, böyle bir türü ilk kendinin keşfettiğini sanarak onlara soyadını vermiştir. Sayıları bir aslan kafesini dolduramayacak kadar az olan bizim kuş türü bunu anlar anlamaz karasal iklime göç ederek gölün bile olmadığı kuru steplere yerleşmiş. O tarihten sonra onları tek gören kişi yaşlı bir mezarcıymış. Çünkü kuşlar şehrin kalabalığından uzak ve en az uğrak yeri olan bu mezarlığı seçmişler yeni yaşam yeri olarak. Kuşbilimcilerin pek ilgilenmediği hatta diğer insanların bile uzak durduğu bu mezarlıkta hiç göze çarpmadıklarını düşündüklerinden, uzun süre yaşayabilmişler. Cenaze için gelenler siyah gözlükleri ya da yaşla dolu gözleri yüzünden onları fark edememiş. Fark eden bir tek yaşlı mezarcı varmış ama o da dil-siz olduğundan bu kuş türüne bir isim koymamış. Ayrıca bunu gerekli bulmadığından aklından bile geçirmemiş. Onlara sadece sessizce su ve yem vermiş. Bu durum, yaşlı mezarcıyla isimsiz kuşların dostluklarının temeli olmuş. Böylece hiç bir sorunla karşılaşmadan, yeniden göç etmek zorunda kalmadan yaşamlarını sürdürmeye başlamışlar.

Yaşlı mezarcı onlar'a hiç seslenmediğinden ve onlar'ı şe-

killendirmeye çalışmadığından, sadece canlı gözüyle bakarak iletişim kurduğundan bizim kuşlar sakinleşmiş güzelleşmiş ve yabanıl olmayı unutmuşlar. Yaşlı mezarcıysa hayatında hiç konuşmadan tüm günlerini aynı şeyi yaparak geçirdiğinden, kimsesizliğini unutmaya yüz tutmuş.

Bu kuşların üçüncü kez görüntülenmesine gelince, pek de kale alınacak bir şey değilmiş.

Bir fahişeden habersizce peydahlanan oğlu yıllar sonra mezarcılık yapan babasını bulduğunda bizim mezarıcı ölmek üzereymiş. Yaşamının son günlerini geçirirken onu bulan oğluyla mezarların arasında konuşmadan dolaşmışlar. Ayakları yeni doğmuş bir tay gibi titreyerek yürüyen yaşlı mezarıcı oğluna da hiç bir şey anlatamamış. Ayrıca gerek de duymamış. Otuzsekiz yaşındaki oğlu da buna gerek duymamış. Yalnızca bu anı ölüm-süzleştirmek için bir mezar taşının üstüne fotoğraf makinesi-ni koyup da babasının yanına geçerek utangaç poz verdiğinde, habersizce arkada görüntülenen bizim kuşlar, durumdan hiç şikayetçi olmamışlar. Çünkü bu öyküde mezarıcıyla ortak yan-ları çokmuş. Ama en önemli ortak yanlarından biri, kuşların da mezarcının da bir isimle çağırılmamaları, ikincisi ise kuşların da mezarıcı gibi türlerinin bu mezarlıkta son bulmasıymış. Çünkü bu kuş türü o tarihten itibaren bir daha dünyanın hiçbir yerinde görüntülenemediği gibi onlara isim de verilememiştir. Bu öykü-yü bir tek kendilerine isim verilemeyenler bilir ve birbirlerine anlatırlar.

...

*Adamın biri heykel sergisi açmış,
Bütün şehir gitmiş.
Adam gözyaşları içerisinde haykırmış.
“Durun nereye gidiyorsunuz?”*

Ölmeler

Tornfled Ölmeseydi

Tornfled ölmeseydi 95 yaşında olacaktı. Ölerken onun elini tutacak iki kız, iki erkek çocuğu ve onlardan türemiş yedi adet torunu olacak, 95 yaşında ölse bile, birçok insanın işine yarayacak böbrekleri, karaciğeri ve akciğerleri olacaktı. Bu temiz kullanılmış ikinci el ciğerler ve böbrekler zararlı alışkanlıklardan hiç mi hiç nasibini almamış olarak kalacak, tıpkı torunları gibi gelecek vaat edecekti. Kıyıda bir evi ve bayramlarda dolup taşan, onun dışında sessizliğe gömülü uzun yılları daha olacaktı önünde. Okuyamayacak kadar zayıf gözleri olsa bile (hoş zaten okumayı pek sevmeyen biriydi) saatlerce televizyonu dinleyebilecek kulakları olacak, arada sırada televizyonun sesini kısması söylense de fırsat bulduğu anda sesi tekrar açacak, televizyonu ille de duyacak, şikayetleri duymazdan gelecekti.

Tornfled ölmeseydi, 95 yaşında her gün önüne yemeği getirilecek, giysileri terlikleri getirilecek, lazımlığı ve işeme ördeği getirilecek, bazen kontrol için doktoru bazen oyunu verebilmesi için sandık görevlileri, üç ayda bir emekli maaşını elden verecek banka görevlisi getirilecekti. Tornfled bütün bu lükse, ciğerlerine, böbreklerine ve daha bir sürü yerine iyi bakarak ulaşmış olacaktı. Zararlı bütün alışkanlıklardan uzak sağlıklı ve örnek bir yaşamı olacaktı.

Hayatı boyunca çok az sayıda heyecanlanmış olan Tornfled'in kalbi de sanki uzun bir tatilde gibi atacaktı. Haftanın aynı günü aynı saatte, karısıyla kurduğu cinsel münasebet bile onu heyecanlandırmadığından, kalbini bu günlere kadar bir fanusun içinde korumuş olacaktı.

Sigara içmediği için, akciğer yetmezliği ve daha bir sürü yetmezliği olmayacaktı ama yine de bir cümleyi bitirmeye soluğu yetmeyecekti. Aslında bir cümleyi bitirme yetmezliği, dolaşısıyla kendini ifade yetmezliği olacaktı. Gerçi Tornfled bu yaşa kadar kendini ifade etme ihtiyacı duymadığından gençliğinde de sohbeti pek çekilmezdi. Ciğerlerine iyi baktığından kendini sigara içilen ortamlardan hep uzakta tutmuş, arkadaşlarıyla bir araya neredeyse hiç gelmemiş, örnek bir aile ortamında annesi ve babasıyla büyümüştü. Doğal bir sonuç olarak da çocuklarını bu doğrultuda yetiştirmişti.

Başı hiç derde girmemiş olacaktı Tornfled'in. Çocukken arkadaşlarıyla erik koparmak için bile başkasının bahçesine dalmamış, öğretmeninden hiç azar işitmemiş, bir kez bile ikmale kalmamış olacaktı.

Ömür boyu her ay düzenli ödenmiş faturaları, çeşit çeşit uzaktan kumandaları, okunmamış kitapları ve onları koyduğu minik raflarda, daha çok doğum günlerinde verilen işe yaramaz süs eşyaları olacaktı. Değişmeyen yüzünde sıkıcı bir hayatın ifadesi hep asılı duracak, tek avuntusu, aynı şeyleri yaparak yaşamının getirdiği özgürlükten yoksun bir rahatlık olacaktı.

95 yaşında hala nefes alabiliyor olmanın zaferiyle kıpırtısız oturacaktı şimdilerde. Yaşıyorum diyebilmek ne güzel.

Oysa bizim Tornfled, kendisine verilen hayatı doğar doğmaz sonuna kadar ciğerlerine çekip, 43 yaşında akciğer kanserinden ve temiz tarafından hayata veda etti. Doktorlar genç yaşta çok az ömrü kaldığını söylediğinde o bin yaşını çoktan geçmiş bir çocuktü. Bıraksanız hala komşu bahçenin erik ağaçlarına dalar, çekirdeklerini en uzağa tükürmek için yarış yapardı. Geride bıraktığı sayısız heyecanlı tartışmalar, kavgalar, barışmalar, ateşli sevişmeler, aşklar, kısa yaşamının neredeyse yarından fazlasını kaplayan parasızlık ve düzene karşı mücadele vardı. Akıllara kazınacak kadar güçlü hıçkırıklar ve kahkahalarla dolu bir yaşamın ardından çocuklarına bırakabildiği, tamamı okunmuş, bir kısmı bizzat yazılmış koca bir kütüphane ve dünyanın her yerinden özenle toplanmış müzik arşivi oldu. Tek avuntusu, öldüğünde cebinden 23 kuruş ve diş fırçasına sarılı bir kağıtta birkaç dizelik karalama çıkacak kadar sefalet çekmemiş olması, bir de dostlarının, öldükten sonra onu sık sık ve özenle anaklarından emin olmasıydı. İki çocuğunun büyüdüğünü göremediği gibi torunlarını da göremedi. Ama ölürken bundan hiç rahatsızlık duymadı.

Fırtınalı yaşamı, sayısız boş sigara paketi ve içki şişeleriyle sarmalanmış koca bir abide gibi durmakta. 43 yaşında ölen Tornfled hala herkes tarafından konuşulurken, 95 yaşında ve yaşamakta olan Tornfled, yaşarken bile unutulmuş durumda. Her gün bunları düşünerek, çakılı olduğu yerinden kıpırdamadan, buzlaşmış gözlerle kendi kendini yemekte. Öteki Tornfled olmayı hayal etmekte ama çaresizliği onu kemirmekte. Bu kadar hastalıktan kazadan ya da kaza kurşunundan kurtulmayı başarıp şimdi bu duyguya mı yenilecek yoksa? Herşey buzlaşmışken olması gerektiği gibiyken bu da nereden çıktı şimdi?

Tornfled, hiç çıldırmadan geçirdiği hayatının sonunda, çıldırarak geçmişini temizleme derdine düşmüştü. Önce ilaçlarını yanına aldı sonra buz kokan pijamalarından kurtulup yıllardır giymediği siyah takım elbisesini giydi. Televizyonun sesi çok yüksek olduğundan, kimselere duyurmadan bir hırsız gibi evden sıyrılıp çıktı. Kendisine bol gelen takım elbisesi, fötr şapkası, baston şemsiyesi ve iç cebinde ilaçlarıyla, akşama vuran havada kalabalığa karıştı. Bar ve eğlence yerlerinin ışıkları, kalabalık akan koşturmaca seli onu sarhoş edinceye kadar yürüdü. Paçalarından akan ahmakıslatan yağmur üşütmeye başlayınca bir bara girip sert bir içki ve bir paket sigara istedi. Barmen soluksuz sesini duyabilmek için kulağını Tornfled'in ağzına yaklaştırdığında Tornfled isteğini dördüncü kez tekrarlıyordu. Barmen istediklerini getirdiğinde, yaşlılara saygı kuralından hareketle ateşi olmayan Tornfled'in ilk sigarasını yaktı. Tornfled gece boyunca ateşi hiç söndürmeden art arda yirmi adet sigarayı ve dört double sert içkiyi bitirdi. Hayatında ilk kez bir paket sigarayı kısa

sürede bitirmişti. ‘Vay be’ dedi içinden, bir paket sigara içtim bana mısın demedi... Öksürükle karışık zar zor yaptığı işaretle hesabı istediğinde yanına para almadığını anımsadı. Uzun yıllar boyu kullanmadığından mefhumunu unuttuğu para ve cüzdanı almak aklına gelmemişti. Barmen yanına gelip hesabı getirdiğinde ona buz gibi baktı ve öylece kalakaldı. Barmen durumu anladığında, ‘Önemli değil bu da bizden olsun bir dahaki gelişinizde ödersiniz’ dedi. Oysa bizim yaşlı Tornfled’in bir dahaki gelişi olmayacaktı. Masadan kalkamadan başlayan öksürük hiç kesilmeden uzun süre devam etti. Barmen kaygıyla tekrar yanına geldiğinde son gücüyle barmene şunları söyleyebildi.

- Söyle onlara... Nasıl sigara içtiğimi söyle onlara...

Son hırıltısı çıkarken başı masaya yan düştü ve öksürüğü birden kesildi.

95 yaşında ölen Tornfled’in ölüm raporunda , tıpkı 43 yaşında ölen Tornfled’de olduğu gibi ‘Aşırı sigaradan kaynaklı solunum yetmezliği’ yazıyordu.

Dokunulmazlık -1

Kimseye dokunmak istemeyen adam, hiç kimseye dokunmamak için ellerini kuma gömdü. Ama başkalarının kendine dokunmasına engel olamayacağını anlayınca, kendini gömdü kuma. Böylece bir dokunulmazlığı oldu. Ama bunu hiç bilemedi

Dokunulmazlık -2

O gün bu gündür etrafında yeşil bir çit, başında koca bir serpuş-
la yatar toprağın altında. Yatar da yine bilmez, karnından çıkan
gül ağacının dallarına ince çaput bağlayan ellerin çıtkırıldım
dokunuşlarını.

Fer

Gözlerimdeki çocuksu berraklığın sönmeye başladığını ilk o zaman hissettim.

Babamın tayininin çıkması, hepimiz için sürpriz olmuştu. Bizi İzmir'den Ankara'ya sürükleyecek olan bu durum beni hem heyecanlandırıyor hem de yeni okul, yeni öğretmen ve yeni arkadaşlarla tanışacağım için korkutuyordu. Aslında sadece beni değil hepimizi korkutuyordu ama yine de Ankara'ya yerleşmek için harekete geçtik. Henüz hayatta olan babamın babası dedemin yanında bir süre kalmak, eşyalar yeni evimize taşınıncaya kadar bize gösterilen yataklarda uyumak zorundaydık. Tahtakurusuyla ilk kez dedemin evinde tanıştım. İşlerini karanlıkta yapıyorlar, ışığı yakınca yok oluyorlardı. Acaba bu dede, tahtakurularına rağmen uyuyabilmeyi nereden öğrenmişti?

Çok yaşlanmış ve yaşam hastalığının son evresine gelmiş olan dedem, nefesini zor alıyor, boğuk ve güçsüz bir sesle konuşuyordu. O konuştuğunda ne dediğini duyabilmek için herkes birden sus pus oluyor ve etrafı ölüm sessizliği kaplıyordu. Yerçekimine kapılmış ve aşağı doğru akan yüzü bana sonraları ‘Salvador Dali’nin birkaç resminde kullandığı sızan saati anımsatmıştır hep. Sabahları beni yorgun dizlerine oturtup ‘Ondan sonra...?’ diye sorardı. Ben kafamda neyden sonra diye düşünürken, o beni beklemeden cevabı yapıştırır ‘On biiir...!’ derdi. Onu küçük yaşında belki de ikinci görüşümdü. O ise benimle ilgilenmeyi bir görev biliyor, çocuğa nasıl davranılması gerektiği konusunda ezberlenmiş, fi tarihinden kalma birkaç davranışla dede torun ilişkimizi geçiştiriyordu. Geçleştirilmiş her ilişki ilerde ahrazlar bırakır. Bir sürü torununun arasında bana kala kala minicik ve yaşlı bir ilginin kaldığını o da ben de biliyorduk. Hoş benim çok umurumda değildi ama o bundan rahatsızlık duymakla birlikte, gücü fazlasına yetmiyordu. Yaşamın dışına sürüklenmekte olan bu yorgun adam sanki geride onu hatırlatacak çentikler atmaya çalışıyordu. Son çırpınışlarında onu idare etmek, onunla atçılık oynayıp uçurtma uçurmuş, salıncakta beni sallamış, bana dondurmalar çikolatalar almış gibi yapmak bana düşmüştü. Anladım ki toprağın altına yattığında, hayatımdan çok büyük bir parça kopacakmış gibi davranmam onu mutlu edecekti. Onunla yok denecek kadar az geçmişim olmasına rağmen benim için çok önemli biri olduğunu hissettirdim. Bu sahtekarlığın etkisiyle gaza gelerek, kepekten rengi değişmiş yakasına sarılıp ‘dedem!’ diye haykırdığımda yüzünde-

ki huzurlu gülümseme ve yanağından inen bir damla yaş, ondan kalan en keskin ve en net suretti. Bir zafer kazanmış, kendimi de vazgeçilmez kılmıştım. Dedem yıllarca bana göstermediği ilgiyi, hızlandırılmış kurstaymışız gibi yoğun dozda gösteriyor, gözü benden başkasını görmüyordu. Aslında bu yolla gizlice babamın çocukluğundan özür diliyordu. Oysa dedem benim için gecikmiş bir ilişkiden ibaretti.

Yeni taşınacağımız evi görmek için içimde anlamsız bir heyecan hissettim. Diğerleriyle birlikte neden evi görmeye gitmediğimi düşünüp içerlerken birden ayakkabılarımı giyip onlara yetişmek için sokağa fırladım. Abidinpaşa'nın en dik yokuşundan aşağı kendimi saldığında inanılmaz bir sürate erişmiştim ki karnıma bıçak gibi ağrı saplandı. Gece geç vakte kadar, giderek artan ağrı dayanılmaz olduğunda, Hacettepe hastanesinin acilinde karnımı ovalayan doktor amcanın sorularına cevap verirken buldum kendimi. Karnımda gaz olduğunu ve bastırınca geçeceğini söyleyen doktor amca babama, karnıma nasıl bastıracağını tarif ediyordu. Derken bir babam, bir doktor amca saatler süren bastırma şöleninden yorgun düştüler. Benimse daha da artan ağrıdan ve böğürmekten sesim kısılmış, artık gücüm kalmamıştı. Şu bahsettikleri gazdan birazcık çıkarsam da şunların elinden kurtulsam diye düşündüğüm sırada, başka bir doktor ağbi, yanımdan geçerken morarmış dudaklarımı gördü ve babama birkaç soru sorduktan sonra hemen ameliyata alınmam gerektiğini söyledi. Sağa sola talimatlar vererek uzaklaştı. Yattığım sedyeden tavandaki flüoresanların yukarı doğru hızla kaydığını seyrederken, etrafımdaki koşuşturma ve kaygılı ses

tonları giderek artıyordu. Üzerime örtülen yeşil bir örtü, ince bir iğne acısı, çiğ flüoresan ışığı altında ona kadar saymamı söyleyen kadın, benimse aklımda ‘ondan sonra...?’ ‘onbiiir...!’

Gözümü karanlığa kapattıktan saatler sonra, ağır hastane kokusu altında burnumda hortumlar, camekanlı bir odada hayatın kör eden ışığına tekrar döndüm. Elimin üst tarafında iğne, ucunda hortum, hortumun ucuysa askıda ters dönmüş duran şeffaf bir şişeye bağlanıyordu. Şişenin içinde yine şeffaf bir sıvı. Camekanın ardında bana ağlamaklı bakan bir sürü insan. Her birine amca, teyze, hala gibi sözlerle seslendiğim tanıdık insanlar benim için toplanmışlar, bir çeşit geçmiş olsun töreni yapıyorlardı. Neden ağlak olduklarını bir türlü anlayamadığım bu insanlar bana el salladılar. Ben de kahramanca onlara iğneli elimi ağır ağır salladım. Herkesin benim için orada toplanmış olması beni çok etkilemiş aynı zamanda da hafif bir utanç duymama neden olmuştu. Ama kahramanca el sallamam onları çok mutlu etti. Gözlerinde yaşlarla gülümseyen annem, yanıma gelememenin çaresizliğiyle dudaklarını kıpırdatarak bana bir şeyler söylüyordu. Ne dediğini hiçbir zaman anlayamadım.

Sonradan öğrendiğime göre apandisit ameliyatı olmuştum. Ancak normal bir apandisit ameliyatı değildi bu. Doktor amcanın gaz sanarak saatlerce karnıma bastırması, hatta buna babamı da alet etmesi sırasında apandisitim patlamış, iltihap vücuduma yayılmış, bu yüzden dudaklarım morarmış, şans eseri bir başka doktorun oradan geçerken durumu anlamasıyla, ölmek üzereyken alelacele ameliyata alınmıştım. Söylediklerine göre karnımı yarıp bağırsaklarımı temizlemişler. Müdahale

biraz daha gecikseymiş ölebilirmişim. Karnımdaki dikiş izleri, ölümden kurtuluşumun anısı olarak hala benimledir. O zaman farkında olmadığım bu durum, insanları ölürken neden yalnız bırakmamak gerektiğini sonradan bana öğretti. Çünkü o yorgun ve yaşlı dedem, benim koşarak indiğim Abidinpaşa'nın en dik yokuşundan inip uzun bir yolculuktan sonra Hacettepe hastanesine gelmiş ve camekanın ardından diğerleri gibi bana bakıyordu. Ağlarken yüzüne ifade veremeyecek kadar yorgun bu dede, daha sonra evine dönmek için yine Abidinpaşa'nın aynı dik yokuşundan çıkarken 73 yaşında soluğu kesilecek, benden bu kadar dercesine yere yığılacak, yüzünde aynı ifadesizlikle sokaktaki bir sürü insanın arasında yalnız başına ölecekti.

Dedim ya, geçirtililmiş her ilişki ardında ahrazlar bırakır. Bu ahrazlar da eski bekçilerin sokak lambalarını bir bir söndürmesi gibi, bir bir söndürür gözlerindeki feri insanların. Geride hiçbir ahraz bırakmadan yaşayabilen insan var mıdır? 73 yaşına gelip de gözlerinde hala bir çocuğun berraklığını taşıyan?

Tarih Atlaması

Evet, doğruydu. Her şey çalışılarak kotarılıyor diye düşündü. Sonra göç eden insanlar. Eski zamanların yeni zamanlara yol açtığı, çarpık tekerlekli at arabalarının toprakta kederli izler bıraktığı, fenerli geceleri süsleyen bahçe tuvaletlerine gitmekten korkulduğu bir devirde bile umut yordamıyla keşfedilmiş nice yerler var. Gündüzlere katılmış gecelerce kurulmuş nice kentler var.

Evet evet... Göçtür tarihin yazarı; diye düşündü sonra. Tekerleğin dönmesiyle başlar göç. Ama insanın hazır olması gerekir. Ne yazık! İnsan hazır olmadan bir ıslık bile çalamıyor. Ruhsal hazırlık. Bu hepsinden önemli galiba dedi ve hatırladı. İlkokula giderken kendini hazır hissetmemişti. Sonra askere giderken. Belki evlenirken. Belki yakınlarını kaybetmeye belki ölmeye bile hazırlanmak gerek. Hem de hastaneden taburcu olur gibi hazırlanmak gerek. Ruhsal hazırlık. Acaba bu hazırlığı in-

san kendi mi yapar yoksa koşullar mı yaratır? Yoksa her ikisi mi?

Sonuçta ne olursa olsun ben kendimi hazır hissediyorum dedi ve daktilonun merdanesine, hayatını yazacağı tertemiz beyaz sayfayı geçirdi. Bir piyanist edasıyla ellerini birbirine sürttükten sonra parmaklarını, kan dolaşımını hızlandırmak için birkaç kez açıp kapadı ve daktilonun tuşlarına yerleştirdi. Her şeyden önce bu heyecan verici yazısını arşivleyebilmek için bugünün tarihini kağıdın sağ üst köşesine zımbalamalıydı. 30. 12. 199...

Hay Allah. İnsanlar gününü karıştırır, ayını unuttur, yılını da bazen şaşırانlar vardır ama ben... ben... hiç... Yo yo yanıliyorum bu geçici bir karmaşa hatta saniyelik...

Saatine bak...! Tabii ki hangi yılda olduğunu saatinden öğrenemezdi. Ama bir yelkovan bir yılda kaç kez turlardı acaba? Günde 24 turdan ayda 24x30... 720 tur. Yılda ise 720x12'den, 8640 tur. Bir yelkovan 8640 tur atıncaya kadar bir insan neler yaşar? Ya da hisseder? Çok şey hissedeceği kesin, kesin de bunlar nasıl bu kadar çabuk unutulur? Koca bir yıl... Belki de birkaç... Yo, yo konu bu değil. Ben yaşadıklarımı hatırlayabiliyorum. Sadece 96'da mı yoksa 97'de mi olduğumuzu hatırlayamıyorum. Yoksa 2000'li yıllara geçtik mi? Bir dakika... Sakin olmalıyım... Sahi geçen yılbaşında vitrinlere pamuktan yapıştırılmış yazının 'HOŞGELDİN.....' devamına hangi rakamlar kondurulmuştu? Allah'ın cezası hadi hatırla, hatırla da dolsun bu münasebetsiz boşluk. Dedi ve haykırdı. Tanrım!.. Çok sinirliyim... Hatırlayamıyorum... Sürekli hışımla sallanan sol ayağını durdurduktan sonra... Tamam... Tamam... Önemli değil, boş bırakırız olur biter. Yazmaya başladı.

‘Evet her şey çalışılarak kotarıyor.’ ... ‘Sonra göç eden insanlar.’ ... ‘Göçtür tarihin yazarı...’ Yo yo, hayır. Olmadı bu giriş dedi içinden ve kirlenmiş kağıdı daktilonun boyunduruğundan söküp attı. Yeni bir kağıt yeni bir yaşam. Yeni kağıdı büyük beceri ve el alışkanlığıyla daktiloya geçirdi. İstem dışı olarak sağ üst köşesini hedefledi. Tam tarihi atacakken birdenbire dondu kaldı... Yılı gerçekten hatırlamıyordu. Acaba önemsiz miydi onun için zaman?

Öğrencilik günlerini anımsadı. Sınav kağıtlarına attığı tarihi. Her yeni yıldan sonra tarih atarken, geçen yılın tarihini kondururdu alışkanlıkla. Gençlik yıllarında önemsemiyordu zamanı. Nasıl olsa önünde uzun yıllar vardı. Ama şimdi...

Gülmeye başladı. Bu durum onu bir yandan ürpertiyor bir yandan da zaman ile bağlı olduğu yaşam iskelesinden koptuğunu hissettiriyordu. Giderek uzaklaşan iskeleyi seyrederken de garip bir huzur duyuyordu. Artık sol bacağı hışımla sallanmıyordu. 120 yaşındaki Japon balıkçının duyduğu huzurdu bu. Yaşadığı her yeni günü kâr sayan ve her yeni gün bir öncekinden daha mutlu daha huzurlu olan Japon balıkçıyı düşündü. Zamanın çizdiği buruşmuş yüzünde her yılın bir çentiği vardı. Yıkılmamak için dik durmuyordu. Unutmamak için yeni şeyler yaşamıyordu. Bir gündelikçi gibi yaşadıklarının tozunu alıyordu sık sık. Dalgaları yelesinden tutarak ehlileştiren elleri, şimdi ağları onarıyordu çabuk yorularak. Ama huzur ve tebessümü öyle güzel eğitmişti ki dudaklarının kıyısından yorulmadan sarılabiliyorlardı sürekli. Gönlü alçaktan uçan bir gurur gibiydi olanca yaşına rağmen. Zamanın dikkatinden özenle kaçınmış

olacak ki bunca yıl kendini unutturmuş, tarihi unutmadan kendi de unutmuştu zamanı.

Oysa zamanın elinde bir kaval, şehrin bütün farelerini peşine katarak bayırdan aşağı, uçsuz bucaksız bir okyanusa açılan nehre sürüklüyor, dünyayı bizden temizliyordu sanki.

Artık hızını ve hünerini kaybetmiş güçsüz elleri çabukyor, tuşlara basmakta zorlanıyordu. Beyaz kağıdın sağ üst köşesini hedefleyerek tarih atma alışkanlığından vazgeçmiş, yıllardır zamansız yazılar yazar olmuştu.

Uzaklaşan iskeleyi izler gibi bakarken dünyaya, eski dostu Japon balıkçı geldi aklına. Huzur duydu. Çalışma masasının sandalyesinden kalkmadan başını arkaya doğru yatırırken, yüzü tebessümün şeklini almıştı.

Sonra kavalın sesine kulak verdi... Okyanuslara... Dipsiz okyanuslara...

Dinleyin

O susuyor bense konuştukça konuşuyordum içimden. Beni duymadığını bilmek içimi rahatlatsa da bazen hissedebileceğini düşününce heyecanlanıyordum. Sanki ben hiçbir şey söylemesem, içimden konuşmaya devam etsem o da anlasa ne güzel olurdu. İçimden konuştukça çenem düşüyor, ağzım açık kalıyordu güzelliği karşısında.

İlk bakışta beni çeken kimyası, çeşitli reaksiyonlardan sonra çok şeye gebeydi, bundan emindim. Düşüncelerimi tutamıyorum.

“Ah şu dil yok mu sevgili doktorum... Yoksa dil herkeste var da bende mi yok?! Ben “hayat” diyorum, o “yaşam” anlıyor... Sözlükte bile karşılıkları aynı. Oysa hayatla yaşam arasındaki fark, kim bilir kaç hayat eder. Yaşamı çapraz kurdan hayata dönüştürsek, zarar eder miyiz? Ya da hangisi pahada daha ağırdır?”

Genellikle bir çırpıda hayatımızı ortaya koyarız. Ama yaşamımız hep bize ait kalır. Yaşamımız, yaşadıklarımızla eşdeğerdir, oysa hayat bir ömre bedeldir. Hayat bazen tatlıdır, yaşamsa acımasız. Yaşamın kuralları vardır, hayatın kurallarını biz koyarız. Ama ikisinin de finaline müdahale edemeyiz. Eski bir arkadaşımın dediklerini anımsıyorum, “Aah ahb, şu hayattan kimse canlı ayrılmıyor..!”

İçimden güldüm. Sonra yine içimden konuşmaya devam ettim.

“Seksek oynar gibi yaşıyoruz hayatımızı... Isık çalar gibi yaşıyoruz. A a sevgili doktorum bakın ne dedim. “Yaşıyoruz hayatımızı” dedim. Demek ki ‘hayat’ ve ‘yaşam’ aynı şeyler değil...”

Dişli makineden geçer gibi geçiyoruz hayattan bir bir ve oturuyoruz tekdüzeliğin ağır, yayvan koltuğuna. Hayallerimiz büyüttü oysa bizi. Şimdi onları içiyoruz, elimizde dolu bir bardak varmış gibi... Çocukken hayal gücü yüksek diyorlar, büyüyünce hayalperest oluyoruz. Marş gibi, istiklal gibi söylüyoruz şarkıları, lal gibi söylüyoruz sevgili doktorum. Yüksek devirde çalışan hızar gibi söylüyoruz ve kızar gibi dinliyoruz birbirimizi. Dinler gibi yapıyoruz, sever gibi, yaşar gibi yapıyoruz sanki. Evet evet yaşar gibi yapıyoruz hayatı,, ve hayat sanki bir seri katil...

Sevgili doktorum, gelecek günlere ve henüz koyulmamış kurallara şimdiden uyarcasına yaşıyoruz hayatımızı. “Uyarca”yız biz. Hayata aynı adlı eserden uyarlama. Uyarlanarak iniyoruz yokuştan hızla. Süzgeçten geçiyoruz ince ince ve inceldiği yerden kopuyoruz hayattan. Sonra kapıyoruz gözümüzü var oluyoruz, açıyoruz yok... Renklerin cümbüşünde yok oluyoruz çünkü. Kapıyoruz VAR, açıyoruz YOK. Yaşam sanki bir göz kamaşması...”

Birden bana baktı ve içimden geçenleri duymuş gibi küçük bir gülümseme attı ortaya. İşte bu hoşuma gitmişti. Daha büyük bir iştahla devam ettim.

“Olmuyor sevgili doktorum, olmuyor. Ne desek dinlemiyor hayat. Oysa bütün çabamız iyi bir dinleyici bulmak. Kendimizi dinletmek için yazılar yazıyoruz, müzikler, resimler, fikirler üretiyoruz. Yoruluyoruz sevgili doktorum. E kolay değil, bilinç ağımızın araçlarından yorgunluk sızarken fitness yapıyoruz gülümseyerek hayata karşı.

İyi bir dinleyici bulmak ateş pahası. Para fayda etmiyor... Yiğidiz ya gücümüz buna yetmiyor. Krallar konuşuyor kimse dinlemiyor. Sevgili doktorum ama lütfen siz dinleyin, daha bitmedi...

Petrol, altın, toprak nafile, asıl iş dinlemekte. Çıkıyorsa ve daha çıkacaksa büyük savaşlar, işte bundan çıkıyor.

Eskiden ıssız bir gecede, yalnız birini tenhada sıkıştırıp parasını alırlardı. Şimdi bir çırpıda hayatlarını anlatıp kaçıyorlar. Tam bir gerilla taktiği uygulanıyor. Anlat-kaç! Sonra en azılı suçluları hayat boyu ağır dinlemeye mahkum ediyoruz. Küçük bir hücreye kapatıp tüm dünyayı zorla dinletiyoruz onlara. En ağır ceza, müebbet dinleme...”

Sevgili doktorum hergün yaptığı periyodik ziyaretinde bugün daha uzun kaldı. Elindeki dosyama uzun uzun baktı. Artık beni duyduğunu, içimden konuşmalarımı hissettiğini düşünmeye başladım. Daha büyük cesaretle devam ettim.

“Bir filin mezarlığına olan, uzun, kararlı ve sessiz yürüyüşü kaç dile çevrilebilir? Ve bu yürüyüşteki heybetli sessizlik nasıl dinle-

nebilir? Peki savaşta esir düşmüş idama giden bir askerin yürüyüşündeki sessizliği hiç dinlediniz mi? O, ülkesine göre yaşamını korkusuzca feda etmiş bir kahraman, oysa bu ülkede idamlık bir savaş suçlusudur. Belki de cebindeki son yaşam kırıntısını döviz bürosunda hayata çevirmiş, hayatını da son kuruşuna kadar harcamış bir insanoğlundan başka bir şey değildir. Evet, böyle baktığımızda hayatla yaşam arasında az bir fark görünüyor. Oysa yaşam kanserli bir hücre, hayatsa tedaviye cevap vermiyor.”

Bana cevap vermek için başını dosyamdan kaldırdı.

- Durumunuzdan size bahseden oldu mu? Dedi.

“Dedim ya asıl iş dinlemekte... Petrol, altın, toprak nafile, çıkacaksa ve çıkıyorsa savaşlar, işte bundandır. Bundandır ölmeler sevgili doktorum...”

Beni duyduğundan emindim ama sesli cevap vermek zorundaydım. Bana sorduğu soruyu daha yeni sormuş gibi cevapladım.

- Hayır...

Dedim.

- Zaten kimsem yok ki... Yani bir dinleyenim yok...

Yeniden sustu ve gözlerini dosyama indirdi. Bense içimden devam ettim.

“Şimdi susuyorsunuz ya, işte o zaman daha iyi anlıyorum sizi. Bütün kelimeler o uzun susku anında, söyleyemediklerinizle beraber bir bir dökülüyor ağzınızdan. İnsan en iyi susku anında tanıştır. Suskuyu dinlersek bize her şeyi anlatır. Hem de sözlerin yalanından sıyrılmış bir şekilde.

Ben sizi o susku anında tanıdım. Çocukluğunuzla beraber beş

taş oynadım sokak kapısı girişinde. O susku anında birkaç defa üstünüzü örttüm, sinsi sonbahar havalarında siz uyurken. Ayakkabılarımızı çıkarıp, boklu dereye sallandırdık ayaklarımızı kıkırdayarak. O susku anında büyüdük, seviştik ve baharınızı gördüm. Ben sizi o susku anında sevdim...”

Sonra aynı sessizlikte bana, iyi hücrelerimin kötü hücrelerime yenik düştüğünü söyledi. Artık ikimiz de susuyor, içimizden konuşuyor ve birbirimizi anlıyorduk. İşte o küçücük susku anında koca bir yaşam geçti üstümüzden hızla. Ve ben o susku anında anladım hayatla yaşam arasındaki farkı.

“Sevgili doktorum, yaşam serseri bir kurşun gibi hızlı, hayatsa o kurşun gibi ağır...”

Aslında öyle bir dünyada yaşıyoruz ki, tüm uygarlık savaşlarına, ideoloji kavgalarına, gelişmiş silah teknolojilerine, suikast, sabotaj ve linçlere rağmen, bıraksalar kendi kendime de ölebilirdim ben. Ölmek, biraz da istemekle ilgili. Doğar doğmaz ölmeye hazırlanıyoruz. Bu hazırlık evresi neredeyse tüm yaşamımızı kapsıyor. Sonra da özenle hazırlandığımız ölüme ayak diriyoruz, kaçınılmaz olduğunu bile bile...

Oysa dışarıda kar yağıyor...”

Sevgili doktorum daha bitmedi, lütfen dinleyin...”

İstanbul'u Artık Hiç Sevmiyorum

Ölümle ilk kez canlı canlı tanışmamı Rabia halaya borçluyum. Bir gün bir yumak düştü, kadın eğildi. Alnı dizlerine deydi sonra. Hafif bir hırıltı duyduk. Rabia hala, örgü yumağını yere düşürmüş, koltuğun altına kaçan yumağını arıyordu. Bir türlü bulamıyordu. Uzun zaman geçti, hala alnı dizlerinde. Sonradan anladık öldüğünü. Örgü örerken sessiz sedasız ölmek şanslı bir ölümdü. Kimse duymadan, kimseleri üzmeden ve kimselerin elini tutmadan ölmek. Onu koltuktan kaldırdıktan sonra ölürken çişini koltuğa kaçırdığını, döşemedeki lekeden anladık. Anladık diyorum, aslında ben küçüktüm ve anlatılanları sonradan anlamlandırmıştım, çünkü ilk kez ölümle tanışmıştım. Acaba o zaman algıladıklarım mı daha doğruduydu yoksa yıllar sonra çeşitli yontulardan geçmiş beynimle şimdi anlamlandırdıklarım mı?

Koskoca bir yaşamın sona erişi ne kadar sessiz sedasız mış diye dūřundum. Halının ūstüne baēdař kurmuş, o zamanlar çok yeni olan siyah beyaz televizyonun karşısında, hem annemin yaptıēı poēaçadan yiyor hem de Tūrk filmi izliyordum. ‘İstanbul’u Artık Hiç Sevmiyorum’. Film, konusunu Erol Sayan’ın rast şarkısına, Mehmet Erbulan’ın yazdıēı řu dizelerden almış:

*İstanbul’u artık hiç sevmiyorum.
Orda başladı aşkım orda oldu ayrılık.
Orda verdik elele, yine orda bıraktık.
İstanbul’u artık hiç sevmiyorum.*

*Seni orda tanı mış, seni orda sevmiştim.
Çūnkū orda sana ben, bin ūmitle gelmiřtim.
Ařka ihaneti ben, yine orda görmūřtūm.
İstanbul’u artık hiç sevmiyorum.*

Tam önūmdeki tabaktan peynirli poēaçamın en lezzetli son parçasını aēzıma atacaktım ki evde bir çıēlık koptu. Rabia hala ūlmūřtū. Bunda yadırganacak hiēbir řey yoktu ama bu çıēlık kıyamet ve aēlařmalar nerden çıkmıřtı? Tam da filmin en heyecanlı yerinde televizyon kapatıldı. Oysa o zamanlar haftada ūç gūn olan televizyon yayın saatini tūrenselsel bir hasretle beklerdim. ‘Televizyonunuzu kapatmayı unutmayınız’ yazısı çıktıēında, televizyon bize saatin geē olduēunu ve masalın bittiēini haber verirdi sanki. Keřke bize akřam oturmasına gelmeseydi Rabia

hala. Filmin tam ortasında daha yayın bitmeden televizyonu kapatmazdık o zaman. Poğaçamın son lokmasını bile yiyemedim. Rabia halanın kızı annesinin öldüğünü hiç beklemediği bir anda öğrenince sinir krizi geçirdi. Kendini oradan oraya atıp dururken yerdeki poğaça tabağımın kenarına bastığında, tabağı havada uçarken gördüm. Neredeyse daha tabak yere düşmeden, babamla doktor aramaya koştuk. Sonradan anladığıma göre o paniğin içinde olmamı istemediğinden doktor aramaya giderken beni de yanında götürmüştü babam. Telefonun olmadığı zamanların birinde, yan sokakta olduğu bilinen doktorun evine gidiyorduk hızlı adımlarla. Küçük adımlarımla babama ayak uydurmaya çalışırken doktor diye bağırdığını duyunca irkildim ve kafamı yukarı kaldırdım. Duştan yeni çıkmış saçları ıslak genç bir adam pencereden bakıp geliyorum dedi. Eve varınca Rabia hala için yapılacak bir şey kalmadığını söyledi. Kızına bir sakinleştirici yaptıktan sonra para bile kabul etmeden, hala ıslak saçlarıyla evinin yolunu tuttu. Rabia halayı hayata döndüremediği için para alamayacağını söylediğini sonradan hatırlıyorum. Rabia hala artık bir ölüydü ve sabaha kadar ölünün bizim evde kalması gerekiyordu. Çenesini, yırtılmış bir bez parçasıyla kafasından tutturdular. Başından bir fiyonkla çenesini bağladıktan sonra hediye paketi gibi, mavi beyaz bir pikeyle ölüyü sarmaladılar. O mavi beyaz desenli pike, yazları beni öğlen uykusuna istemeye istemeye yatırdıklarında annemin üstüme örttüğü pikeydi. Paketlenmiş ölüyü, salonda televizyonun karşısındaki üçlü kanepeye yatırıp bıraktılar. Işıklar söndürülüp ortalık sakinleşince, Rabia halanın kızı, annem ve ablam korktukları için

tek bir odada uyumaya karar verdiler. Beni de yanlarına aldılar. Herkes korkuyor ve bu durumda uyumanın zorluğundan bahsediyordu. Annem, ablam, halakızı korkudan ve ağlamaktan şişmiş gözleriyle uzun bir inattan sonra uyuyabildiler. Bense oldum olası uyumayı sevmem. Sessizce yanlarından sıyrılıp, karanlıkta ölünün başını bekleyen babamın yanına gitmek için hareketlendim. Salonun kapısına geldiğimde, diğer taraftaki balkonda oturan babamın silüetini gördüm. Elindeki sigaranın ateşi bir harlıyor bir azalıyor, bu sırada da hareket ediyordu. Onun yanına gitmek istedim ama mavi beyaz pikeyle sarmalanmış ölü, karanlıkta fosfor gibi parlıyor ve beni korkutuyordu. Salonun kapı girişinde çömeliş uzun süre bekledim. Ölüden korkmak gerektiği bana bir şekilde öğretildiğinden cesaretim kırılmıştı. O artık benim için Rabia hala değil, korkulması gereken esraren-giz bir hayaletti. Bir hayalete bir balkonda sigara içen babama bakıyordum. Annemlerin yattığı odaya da artık dönemezdim. Çok sıkılmıştım ve sıkıntım korkumu yenmişti. Hızla koşarak balkona geçip babamın yanına gitmeye cesaret ettiğimde, ölü de artık gizemini ve korkunçluğunu yitirmiş, sıradan bir beden olmuştu benim için. Rabia hala olmuştu yeniden. Zaten bu kadar abartmamak gerekliydi. Ölüden ve ölümden korkmak yaşamı efsaneleştiriyor ona gereğinden fazla değer ve anlam yüklüyordu. Oysa ölüm, hayatımız boyunca hepimizin cebinde taşıdığı sıradan bir anahtardı. İlk kez cebimize koyarken baktığımız ve ölümlükten neden koyduğumuz dün gibi hatırimızda olan, biraz rengi solmuş bir anahtar. Yaşama kapıyı kapatıp onu dünyaya kilitlediğimiz bir açardı. Bir devaydı, bir beklenti bazen kaçış

bazen umardı. Bir niyetti bazen. Nefese tutulmuş buğusuz bir aynaydı ölüm, o kadar.

Babam bana ıssız bir sadelikle ve fısıltıyla sordu;

‘Neden uyumadın?’

‘Sen neden uyumadın?’ dedim.

‘Ölünün başı beklenir’ dedi, ‘adettir.’

‘Neden?’ dedim, ‘bir yere gitmez ki!’

‘Bir yere gitmez tabi ama diğer insanlar rahat uysun diye.’

‘Peki, sen uyumaz mısın?’ dedim.

‘Bizlerin görevi, sen de büyüyünce bunları yapacaksın.’

Aklımdan neler geçtiyse birden bire soruverdim.

‘Peki, Allah var mıdır?’

Babam, ileride belki de hayatımı şekillendirecek bu soruma cevap vermeden önce bir süre düşündü.

‘Buna büyüyünce sen karar ver. Hadi şimdi yat.’

‘Yatmayacağım.’

‘Peki, kucağımda otur belki uykun gelir.’

Orada uyumuşum. ‘İstanbul’u artık hiç sevmiyorum’ filmi-ne bir daha hiçbir yerde rastlamadım. Ama peynirli poğaçaya karşı hep doyumsuzluk hissetmişimdir. Siyah beyaz eski Türk filmlerini hala çok severim. Bana hep Rabia halayı hatırlatır. Sessiz sedasız oynayıp biten eski bir Türk filmi gibi ölüşünü hatırlatır. Ne zaman eski bir Türk filmi izlesem, bu filmi şimdi

hayatta olmayan kim bilir kaç kişi izlemiştir diye düşünürüm. Sonra benim de herkes gibi izlediğimi düşünürüm. Ölen ve ölecek olan... Herkes gibi...

"... Eskiden ıssız bir gecede, yalnız birini tenhada sıkıştırıp parasını alırlardı..."

15.90

Şimdi bir çırpıda hayatlarını anlatıp kaçıyorlar..."

ISBN 978-605-5708-91-
BARKOD 978605570891

www.chiviyazilari.com